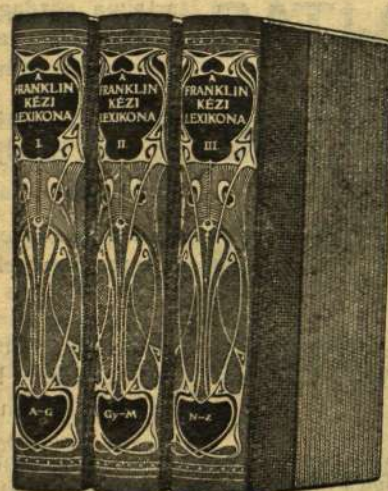

A FRANKLIN KÉZI LEXIKONA

Legcélzszerűbb!
Legolcsóbb!

HÁROM
KÖTETBEN.

A három kötet
ára
díszkötésben
54 korona.

A három kötet
ára
díszkötésben
54 korona.

A Franklin Kézi Lexikona három nagy kötetben röviden és tömören tárgyalja az összes tudnivalókat. Minden cikket kiváló szakemberek írták, tehát adatai feltétlenül megbízhatók; csak azt öleli fel, a mire a művelt embernek tényleg szüksége van s akkora terjedelemben, amennyiben szükséges. Szövegét száznál több tábla, köztük sok színes, teszi szemléletessé.

Megrendelhető:

a Méhner Vilmos-féle könyvkiadóhivatalban (Franklin-Társulat)

Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.
Szerkeszti: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érdekes vadászati fénykép-felvétel közöl. Szakszerű cikkeket ismert íróink írnak. Rovataiban minden vadászati ügyben felvilágosítást kap az olvasó és az összes bérbeadó vadászterületek árverésének idejét közli.

A díszesen kiállított lap havonként háromszor jelenik meg és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

Rendelésnél
szíveskedjék lapunkra
hivatkozni.

Költözködéskor nélkülözhetetlen a lakásbérleti szabályok ismerete!

LAKÁSBÉRLETI SZABÁLYOK

Összegejtette és magyarázta
Dr. PONGRÁCZ JENŐ
budapesti ügyvéd.

Tartalmazza Budapest-székesfőváros lakásbérleti szabályrendeletének hiteles szövegét és magyarázatát. Illeték szabályokat. A kapuzárási, víz- és gázszabályokat. Teljes joggyakorlatot stb., stb.

Harmadik teljesen átdolgozott kiadás.

Mindenütt kapható. Ára kötve 3 K 20 fillér.

Megjelent a Magyar Törvények, Franklin-Társulat zsebkijadásának gyűjteményében.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R-T-nál,
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

MOLNÁR FERENC NÉGY KÖNYVE

2 Korona 10 fillér.

Gyerekek 30 fillér

(Rajzok.)

Pesti erkölcsök 60 "

(Humoros rajzok.)

Ma, tegnap, tegnapelőtt 60 "

(Vasárnapi krónikák.)

Báró Márczius és egyéb
elbeszélések 60 "

Mindenhol kapható!

Megjelentek a Magyar Könyvtárban.

Magyar törvények. A Franklin-Társulat zsebkijadásai

Most jelent meg!

AZ ÚJ POLGÁRI PERRENDTARTÁS és AZ ÉLETBELEPTETÉSI TÖRVÉNYEK ZSEBKÖNYVE

Írta:
Dr. KOVÁCS MARCEL
kir. ítélőtáblai bíró.

Magyarító jegyzetekkel, utalásokkal és betűrendes tárgymutatóval, amely szerző nagy kommentárjára is utal.

Ára vászonkötésben 6 K 20 fill.

Kapható:
LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R-T-nál
Budapest, VI. ker., Andrássy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

44. SZ. 1914. (61. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, NOVEMBER 1.

Szerkesztési iroda: IV. Várnegy-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek: Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A "Világkrónika"-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is csatolandó.

MAGYAR KATONÁK ELŐŐRSÖN SZERBIABAN.

Glock-Tivadar százados fölvétele.

Történet az életről, a halálról, a szerelemről és a háborúról.

IRTA LAKATOS LÁSZLÓ.

(Folytatás.)

— Semmi sem eredeti bennük, semmi sem, a mi a mi hazánkra vallana. Csak talán a cím: Észak Gyöngyei, ez már majdnem Puskin. Valaki még is mondta ezt nekem, valaki, a ki ért hozzá, férfi volt igen, a francia akadémia egyik tagja, a ki sokat tett azért, hogy a mi irodalmunk Európában népszerűvé legyen, neki joga van ahhoz, hogy ilyent mondjon, neki mindenhez joga van... De... ezt is ő mondta... talán éppen ez az eredeti benne... az idegen után való ez a fájó, sirós, szinte gyermeki epedés... Talán éppen ez a legerősebb bennünk, podóliaiakban, talán éppen ez jellemez minket a legjobban...

És Levin lehúnyt szemmel beszélt, orcáit két lüktető tűzcsóva. Most ő rá gondolhatott, kuszán az ő szavait idézhette, az igazát, azokat a szavakat, a mivel az őt megbántotta és mégis boldogra sebezte és a melyekre enjóságból ő maga adott aztán irt, szép, drága, saját szavaiból való irt. És a legfőbb boldogság: itt Anna előtt, való irt előtte, beszélni az igazáról, úgy, hogy ez észre se vegye, semmit meg ne tudjon. Oh milyen szent dolog volt, most álnoknak lenni, a szeretetlen nő előtt, milyen nagy boldogság a másíknak, szeretettnek szavaival megsebezni magát. Még a mivel kéjes fájdalmat ajándékoz magának, szavak szép töre, még az is töle legyen való, attól, a kit...

— A versei gyönyörűek, eredetiek, igazak Levin. És a Keresztelő olyan szép, olyan valóságos, olyan gyászos. Gondolom, hogy éppen most kellene játszanunk, most, hogy ez ért minket.

Szó nem érkezett Konstantinovic Levin ajkára. Nem felelt erre és másra sem felelt, a mit a nő még mondott. A rejtett gyengédségekre és a főtt irámokra sem, a melyek mint szemérmes mezben, úgy érkeztek más szavakban, idegen tárgyak nevében, távoli ígékben. Levin semmire sem válaszolt, hiszen egyet sem hallott meg a kimondott szavak közül, ő csak egyet hallott, egyre ügyelt, egy elképzelt beszélgetésre, a melyt most belül hevesen folytatott azzal, a kinek szavát még sosem hallotta, de a kivel levelet váltott és a ki már a kezét is nyújtotta neki egy izben.

És most a nő érzett meg mindent, Pavlovna Anna. Nem tudta, nem is tudhatta, hogy kivel, de érezte, hogy Levin mással beszél, valakivel, a ki nincs itt, de a ki Levinben van, valakivel, a kire haragudni sem tudott, hiszen annyira szerette ezt a férfit. És most úgy mondta, hogy Levinnek meg kellett hallania a szavakat és meg kellett éreznie az értelmet is, a mi fájdalomban sirt a szavak mögött.

— Nem, Levin, nem játszunk a Keresztelőt. Nem fogunk játszani. Igaza van, nem szabad és nekem talán nincs is jogom a Maga szavait hangosan elmondani. Maga nem úgy gondolta, hogy általam juttattaj azokat másokhoz. A férfi most sem felelt. Már hallotta, mit mond a nő, még sem felelt. Csak nézte a leány arcát, a melyen megfagyott lárvaként ült a fájdalom és hirtelen rémis látomás fogta el őt. El kell majd vennie Pavlovna Annát. Isten parancsolja ezt így talán, engesztelő áldozatul Konstantinovic János méltatlan haláláért, vagy a császár kívánja, mindannyiuk ura, András, kegyetlen, rendelkező személy. El kell vennie Pavlovna Annát, a kit már azzal is kinez, hogy van.

— Nem játszunk a Keresztelőt, Levin. Én, nem!... Én itt sem leszek, én elutazom, beteg vagyok, szenvedek, a miatt a rettenetes miatt, nem is csak azért, tudja hogy miért, igen... tudja és ne féljen, nem fogom kimondani többé... Nem alázom meg Magát azzal, mert csak Magának megalázás az, nem ne-

kem, ha kimondom, hogy: szeretem... El fogok menni Levin messzire, Rómába fogok menni, oda szeretnék utazni és Maga elől megyek Rómába, a hol olyan szép a tavasz és a hol Magára fogok gondolni... Nem gondolnék magára Levin, ha tudnám, hogy ez Magát zavarja, kinez, de az embert csak az zavarja, a miről tud és Maga ezt sosem fogja tudni, mert Maga sosem tudja a gondolataimat és... sosem érzem az érzéseimet sem, Te, velem egy vérből való szerelmem...

Róma!... Csak ezt hallotta meg Levin. Róma... a boldogság évei... az idők, a miket nem szabad elfelejteni... és a római nagy boldogság... és hogy Julie azt írta akkor, hogy úgy érzi, talán sosem szabad újra olyan boldognak lennie, a milyen boldog Rómában volt.

Róma!... Csak ezt hallotta, a mikor — mint annyiszor máskor is, — magát ártatlan gyilkosnak tudva, távozott a leánytól, Pavlovna Anna hercegnőtől, a ki a vére volt és a mártírja is. Róma!... Ezt hallotta a lépesőn is, a hol mintha egy új marcangoló fájdalom tüzes parázs fűrdőjébe lépne, úgy haladt le fokról-fokra. Róma!... Ezt rivalta fülebe az utca... Róma!... Sistergett feléje a nagy szent folyóból, míg kocsija a Boleszláv-hídon haladt át... Róma!... Ez volt a rosszlelkű kalmárok üzleteinek tábláira írva... Róma!... Ez lihegett a hideg utca forró kemencéiből... Róma!... Ez csillogott úri nagy dámkák gyémántjaiból és Róma!... sirtak a koldusok nagy kiban, a mely közel esett az övéhez. Róma!... Mi volt, ki volt a Julie római boldogsága, a nagy boldogság, a miről írni tudott az a kéz, a mely néma száz alatti egy életre ajándékozta meg őt. És úgy fájt, olyan, vérvőn, olyan rossz-szul, olyan csunyan. A kurlandi herceg féltékeny volt az elérhetetlen nő ösmeretlen multjára. Most először ősmerte meg ezt az érzést és olyan volt ez neki, mint egy keserű méreg, a mit csak az ő számára találtak ki.

És késő éjszaka — mert a csúnya fájdalom meglapta őt a korai est csendjének barátságától és az éj tévona merengőjévé tette őt újra — késő éjszaka, hogy a kurlandi herceg hazatért volna az Európai Kaszinóból, a hol még ott mulatott a fekete szakállú, megállt a Nikolaj-köruton, a fehér emeletes barokk-ház, a francia nagykövetség háza előtt. Minden ablak sötét volt e házban — ő azt is tudja, melyik mögött álmodhatik most Julie Rómáról, oh egészen biztosan Rómáról — és a herceg a sötét palota kapujához lapult, úgy, olyan szorosan, mintha e régi szép faragványnyal egy darabból való volna. Irószerszámot vett ki zsebéből és két nagy kérdőjel közé a néma kapura írta: Róme. Ezt még francziául írta, de azután egy másik szegletbe és szinte láthatatlanul aprón, anyanyelvén és cizill be-tükkel írta le, hogy: Julia. A nevet, a drága, most kinező kinezet, nem francziául, hanem szlávul írta le. Ez fizetség akart lenni azért is, a mit Julie hetekkel ezelőtt a költeményeinek francia gyökereiről írt és így írta le azért, mert szebb volt e név így: Julia és mert amúgy már leirta ezerszer és egyszer és mert mindig és minden formájában és minden emberi nyelv minden értelmezésében ezt a nevet akarta leírni: Julia. És hogy leirta ezt a nevet így, már nem fájt neki, hogy akkor azt írta neki a hölgy, a ki aztóta egy nagyon rossz napon olyan nagy jót tett vele. De Róma... az fájt továbbra is és a mikor a herceg csinytővó tolvaj útján tovább osonva, hazaért, olyan fáradtnak érezte magát, oly halálosan megbénultnak, mintha hét esztendőn, hét hónapon és hét napon átál a fájdalomnak egy új világot teremtetten volna meg.

VII.

VIRÁGOS CSECSEMŐ.

Álma volt Konstantinovic Levinnek.

Azt álmodta, hogy házastársa Pavlovna Annának. Kicsiny gyermekük is volt, akkora, mint a mézeskalácsos bábuk, a miket a podóliai húsvéti búcsúkon árulni szoktak. A gyermek nem hasonlított Pavlovna Annára, a gyermek Juliára hasonlított, de ezt senki sem tudta, csak az apja és a kis lányt, a kit Tatjánának hívtak Isten, a papok és az emberek előtt, ha magára volt vele, Juliának nevezte mindig. És a herceg gyakran volt magára e gyermekkel, a kit szeretett és gyakran hívta őt Juliának.

Sokáig, nagyon sokáig éltek házasságban Pavlovna Anna és Levin és ez nagyon rossz volt Levinnek és rossz volt Annának is. Titokban mindig sirtak, Anna is, ő is, de mindig más-más szobában sirtak és mindegyikük már a palotának más és más száz ezer szobáját sirta tele könnyűvel. És a gyermek e hosszú évek alatt is mindig csecsemő maradt és mindig pólyában feküdt, a mely fehér volt, mint a cipő bele. Még mindig Juliere hasonlított és titokban még mindig Juliának hívták.

És azután Pavlovna Anna hirtelen világnak ment. A gyermeket Levinnek hagyta, a ki egy teljes esztendeig gyámoltalanul a karjában tartotta azt. Egy esztendeig nem merte karjából letenni a gyermeket.

De letett az esztendő és még egy külön nap és egy külön óra is letett. És Levin lement a kertbe és friss hónapos rózsákat szedett, a melyek olyan szintiek voltak, mint Julie ujján a fényes kis köröm. Levin a fehér pólyára virágot ültetett a csecsemő köré és férfieselédet szolgált és átadta neki a gyermeket. A virágos csecsemőt átküldte a gyönyörű francia damának, a ki a szép álom idejében a szomszéd házban lakott és a kinek az urától sosem volt gyermeke. Ajándékba küldte neki a csecsemőt és ettől a percztől Julie lett a Levin gyermekének igazi, vértől való anyja.

Levin az álomban a sárka kúraszirosok ezredese volt. Katona volt az álomban és ebre-déskor azt mondta magának, hogy a birodalom parasztját ilyenformán, magukat katonáknak látva, szokták megállmodni a háborút.

VIII.

«AMOR JÁTÉKA».

Április hónap most ébredt kényes kisasszonyként. A Litinov-folyó hátán megtört a jég vékony tükre, az Anasztázia kertben — a főváros e legszebb parkjában — most nyílt a podóliai ibolya, szelíd, de edzett virág, erősebb levelű déli nővéreinel, már ösmeri észak csalárd tavaszát és a császári palotában nagy asztalt terítettek. Azóta, hogy ősi podóliai szokás szerint hideg hússal, mézzel, forró sörrel, kenyérral és sóval a szegény ladomiri herceg halottas-torát ülték meg, most először lépte át asztali vendég küszöbét e nagy palotának, a mely félelmetes kapujával, ives ablakaival, várfokszér erkélyeivel, nagy tornyai-val és nehéz márványai-val a hatalom templomának látszott. Alexandrovics Mihály herceg eljegyzését ünnepelték. A menyasszony Dagmar svéd hercegnő, Konstantinovic János titkos jegyese, a ki megsiratlan völgyényt a halottas ravatalán látta először. János meghalt és ő dacos, okos, számító kezét most Mihálynak nyújtotta, a ki tengerész volt és a nagy ázsiai háborúban a Péter-Pál panczélos hajó fedélzetéről látta, mint reng meg a tenger az ellenséges ágyúgolyó gonosz hatalmától. A herceg veres szakállú ember volt és

egészen fiatal korában a város végén a hóhér lányától tanulta a szerelmet.

És megint ott voltak mind, a kik a nagy gyászünnepeken. Ott volt a spanyol infáns, e nemes délszaki férfivirág, az epés olasz mar-chese, a román trónörökös és Henrik Mária d'Anstria, a hallgatag főherceg, a ki mintha elhalt ösanyjai szerelmét hordta volna szemében és az elmúlt évszázadokra való emlékezésben gyakran, mint az alvó gyermek, nyitva felejtette száját. A többiek is itt voltak, idegen urak, fejedelmi nagy hölgyek. Mindenki fölött trónolt András császár, a ki e lakodalmas estén egy svéd tábornok egyenruháját hordta. A hatalmas császár szegénynek érezte magát a kicsiny ország főtiszt egyenruhájában és mig felköszöntött mondott és a Ruriki szent serlegben magára emelte az eljegyzési bort, a mit a metropolita szentelt meg, karja úgy mozgott kényelmetlenül, mintha szűkölné a ruhában. Am ebédutáni jóllakott hangulat jött rá, hogy elméjében a várakat számálta és a katonákat, a svéd várakat és a svéd katonákat, a menyasszony várta és a menyasszony katonáit, a melyeket szakmányoló had-járatban fog elvinni. Loris Melikov a tárnok-mester — ura gondolatát biztosan megérezte — szemmel vásárfiaként becsülte és becsémélte a menyasszonyt. Hármán hiányoztak a nagy asztal mellől, a melyen a legszebb virág Csajkovszky odaérkező dallamai voltak, a melyeket a szomszéd teremben a láthatatlan cserkesz zenekar szolgált testtel és lélekkel.

Nem volt itt Konstantinova Mária. E nagyon nemes hercegnő lelkét szaggatva sirta még mindig a nagyon szeretett fivért, a ki olyan méltatlan halállal ment el. Nem tudott ünnepi vendégszálhoz ülni, de a görög tenger egyik szigetének fokán panaszolta any-hületlen bánatát, mint egy hazáját vesztett fájdalmas istennő. Rómába, idegen, enyhe tavaszba utazott szenvedő barátónk Pavlovna Anna és nem volt itt a fekete szakállú sem. Gróf Turennes-Lacourt történelmi nagy ügyek szolgáltatták Párisba. A podóliai titkos mozgósításról jelentést teendő utazott a szövetséges köztársaság elnökéhez. Nagy különvonaton ment, hogy elmondja, hűvös tavaszi szélben miként hullámozott a nagy emberrengeteg, a melyet a sasos zászló alá szolgált a legnagyobb császár. A grófnét a követés első tanácsosa kísérte ide, Fitzroy marquis, a nagy tábornokok és a nagy diplomaták nemzetsé-géből való. Szelíd öreg úr volt, a nagykövét-nél húsz esztendővel idősebb. Sima rózsás arca fölött a haj fehérje úgy pihent, mint tavaszi hó a virágos melegházon. E diplomata tudós volt és költő. Szláv népmeséket gyűjtött és öltöztetett francia versek zengő és csillogó foglaltába. Hogy e nemes kedvtelésének él-hessen, helyezték e finom aglegényt a po-dóliai francia nagykövetséghez és eszménye nagy honfátarsa gróf Gobineau volt, a költő és a diplomata, a ki stockholmi követ korában megírta a világródalom egyik legnagyobb remekét, a Renaissancet, hogy azt szerény hó-lólati ajándékként felajánlhassa az olasz kö-vet feleségének. Am mi azt hisszük: úgy ke-lene lenni, hogy a követések urai minde-nütt, mind szép szerény fiatal apródok legye-

nek, csupa tollbokrétás zászlós, a ki mind re-ménytelenül szerelmes a követ gyönyörű fele-ségébe. Így volna szép... Juliet ezen az es-tén a komoly és tudós, szemüveges svéd ki-rály mellé helyezték és a rendkívüli megfisz-teltetést, a mi a francia dámát érte, azzal magyarázták, hogy a király francia származású tulajdonképen, a Bernadotte-házból való és halásan elégedett lesz a rendkívüli hölgy értelmének csillogásáért.

Azután egymáshoz jutottak. Császári intére felkeltek a vendégek és eltávoztak az asztal-tól. Halkan zibongó csoportokba verődtek össze az étkezés utáni fűtött hangulatban, gomolygó füst bundájába burkolóztak az urak és némely hölgyek olyanok voltak, mint jól-lakott pillangók. Parfümös cigaretták füstje úgy szállt az édes likőrök illata fölött, mint nyári felhő a szerelmes tengeren, a podóliaiak zöld teát ittak ünnepélyesen és ez ital minden kortyát úgy fogadták be, mint csecsemő az anyja tejét. A tél fiai halásan szerették ez italt, a mely sokat jelentett számukra. Idegen hölgyek és urak a legnemesebb italból, a ki-rályi illatú kávéból szolgáltattak elő az élet könnyebb kedvét. A láthatatlan zenekar most egy elfelejtett Mozart balletból, Amor játékaiból tált rózsaszínű dallamokat, a melyek oly igen illenek a tavaszi eljegyzésekhez. És e gyengéd nyugati dallamok most megilletődött selyemszallaként omlottak a keleti cserkesz zenészek hangszereiből. Mintha e fűlledt keblű férfiak is megindultak volna a Mozart enyhe zenéjében, a melyben azonban a halál paj-kosságából is megcsendül valami... A nápolyi terem loggiájában — zárt ablakának függö-nyén a tél — tavaszi kert holdvilága szűrem-lelt át, lépett Julie Levinhez. És bár a gyász-szertartás óta most találkoztak először, a francia gróf felesége meghitt, nővéri módon nyújtotta kezét a kurlandi hercegnék.

— Kösönöm, hogy eljött — mondta Levin és egy csökbán elmúlt életét és eljövendő ha-lálát lehetne szerelmének kezére. — Maga miatt nem utaztam én is Párisba — szólt a hölgy. A kurlandi herceg most hallotta először az asszony hangját, a mely olyan volt, mint aranymadár éneke. Reszketés volt e hangban és meg nem történt dolgokra való emlékezés. Csak azok a nők tudnak így beszélni, a kike-nek ajka még sosem érezte szeretett férfi száját. És nem eimezték egymást és nevet sem ad-tak egymásnak, a mint hogy azt, a kit na-gyon szeretünk sosem is szolgáltuk azon a ne-vén, a mely mindenkié.

És Julie — minden hölgyek legszemérme-tesebbike — nem restelkedett most és nem is magyarázott. Mint ajándékot, a melyről tud-juk, hogy sosem fogjuk megbánni, adta sze-relmét Levinnek és tudta, hogy a fiatal férfi őt most még jobban fogja becsülni. Néven nem nevezték érzelmüket és a kezük sem ért össze. — Nem kérek boesánatot sem a könyvekért, sem a levélért. Nem tehettem volna másként és tudtam, hogy találkoznunk kell — mondta a kurlandi herceg fiús, szép bátorsággal. Julie nem felelt. Olyan nagyon szerették egymást, hogy már tudtak együtt hallgatni.

KATONÁINKHOZ.

Hős fiúk, kik szilaj csaták tüzén jártok,
Mégis ördögösség, a mit ti csináltok:
Rég elnyílt a virág immár a mezőkről,
S ti virágos nyarat csináltok az őszből!

A merre zászlótok három színe szárnyal,
Ujra ültetitek a földet virággal,
Piros vérvirággal, mely buján az ősz,
Bús kopárra a ti munkátokon nő ki.

S még az anyaföld is halás lesz hozzátok,
Hogy inségekben így felvirágozzatok:
Mihelyt új tavasz nyit ismét a mezőben,
Ezt a kölesönt nektek visszaadja bőven.

Úgy kergetitek a rémült ellenséget;
Mint a gyenge vetést az erős szélvészek,
Háttra se tekintve, egymás hátán szalad
Golyóitok gyilkos jégesője alatt!

Csak rajta, hős fiúk! Előre, előre!
Tegye meg mindenki, a mi telik tőle!
Meg kell mutatni most az egész világnak,
Hogy jaj annak, a ki a magyarra támad!

Egész magyar földön, a rónán, a hegyen
Kölesönbe majd annyi tarka virág terem,
Hogy minden asszony és lány munkába állhat,
Mégse köti fel mind nektek bokrátnak!

— Mindennap a háza előtt jártam és az utolsó hónapban minden éjszaka egy sárga rózsát ejtettem kapujának küszöbére.

— Népeim felhozták és tudtam, hogy Ma-gától van és eltettem mindegyiket.

— Régebben sok mindent őriztem, a mit becses hölgyektől kaptam. Virágokat, könyveket, leveleket, szallagokat és amulettet. A mig egyetlen levelét hozzám írta, addig semmim sem volt Magától, csak az észrevétlen pillan-at, a mig kiszállt a kocsiából és a mig sze-mem meglaphatta szépségét. Csak a haja szí-nét őrizhettem és zárt ajkának elgondolkodó vonalat, de éppen ez volt gyönyörű.

Sokára mondta az asszony:

— Csak azért éltem eddig, hogy Magának legyek. Életem egyik fele azzal telt el, hogy Magát vártam.

Két könnyesepp rezgett a herceg szemé-ben, a mely most olyan volt, mint két láz-beteg ékkő. Hogy ő eddig nem is élt, azt sze-rette volna mondani, az életét, a jövendőjét, a hódolatát, a rajongását, a halálos boldogsá-gát, mindent szeretett volna mondani. És észbe jutott: «Róma... a római boldogság évei...» Egy pillanati gyönyörű győtrelem-nek érezte az asszonyt és megint csak egy szó szállt el ajkáról:

— Kösönöm.

Nagyon becsüljön meg engem, mert fiatalokában az anyám volt a legszebb assz-sony egész Párisban... Hiszem, hogy az egész világon is.

— Egy szót szeretnék találni arra, a mit Maga iránt érzek. Az első pillanat óta, hogy megláttam, kerestem ezt a szót. Mondjam, hogy: szeretem?... Milyen szegény is vagyok Istenem...

Azután még mindig a herceg:

— A vallásom ellen vétkeznék, ha fölösle-ges szóval örök hűvséget fogadnék magának. És a vallásom az Maga, én szerelmem, én túlságosan szép szerelmem.

Sokára mondta a francia hölgy:

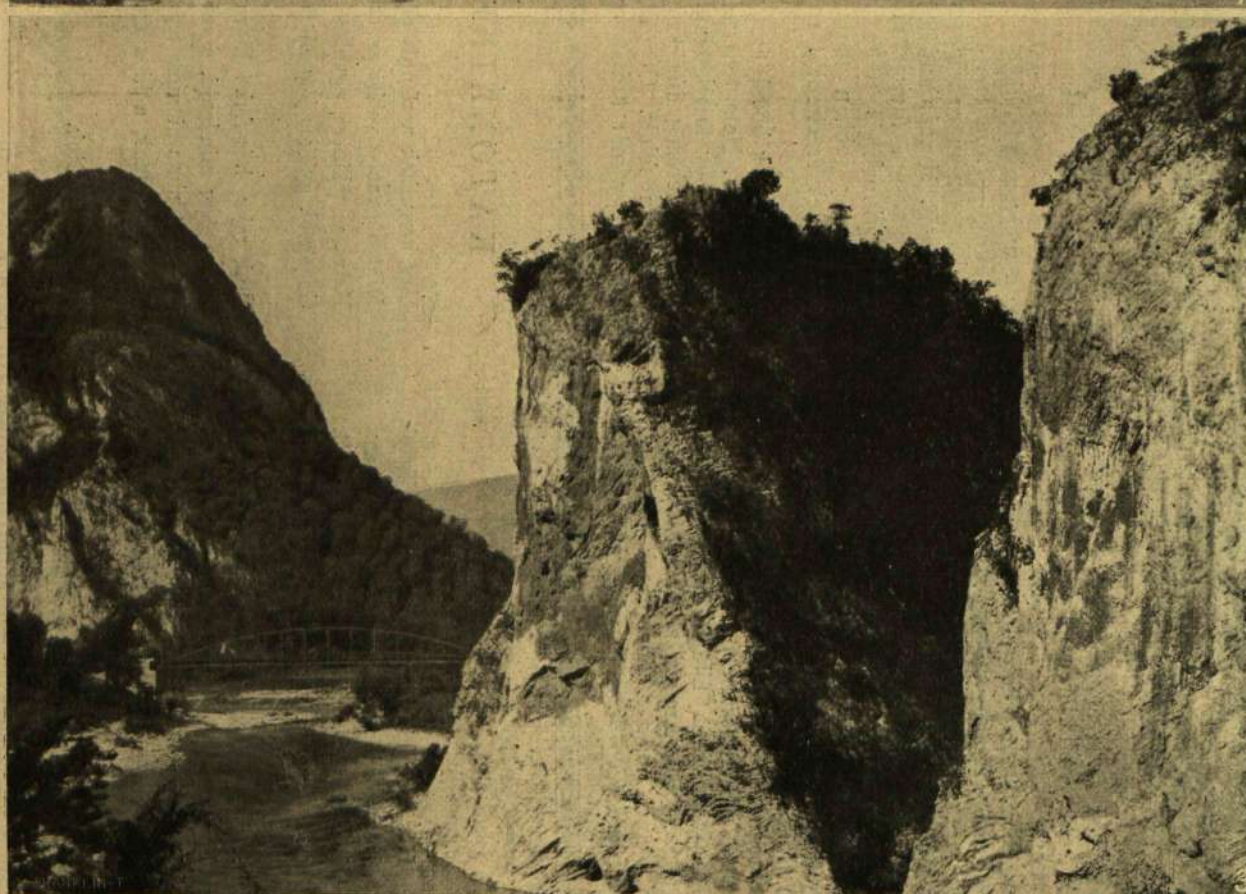
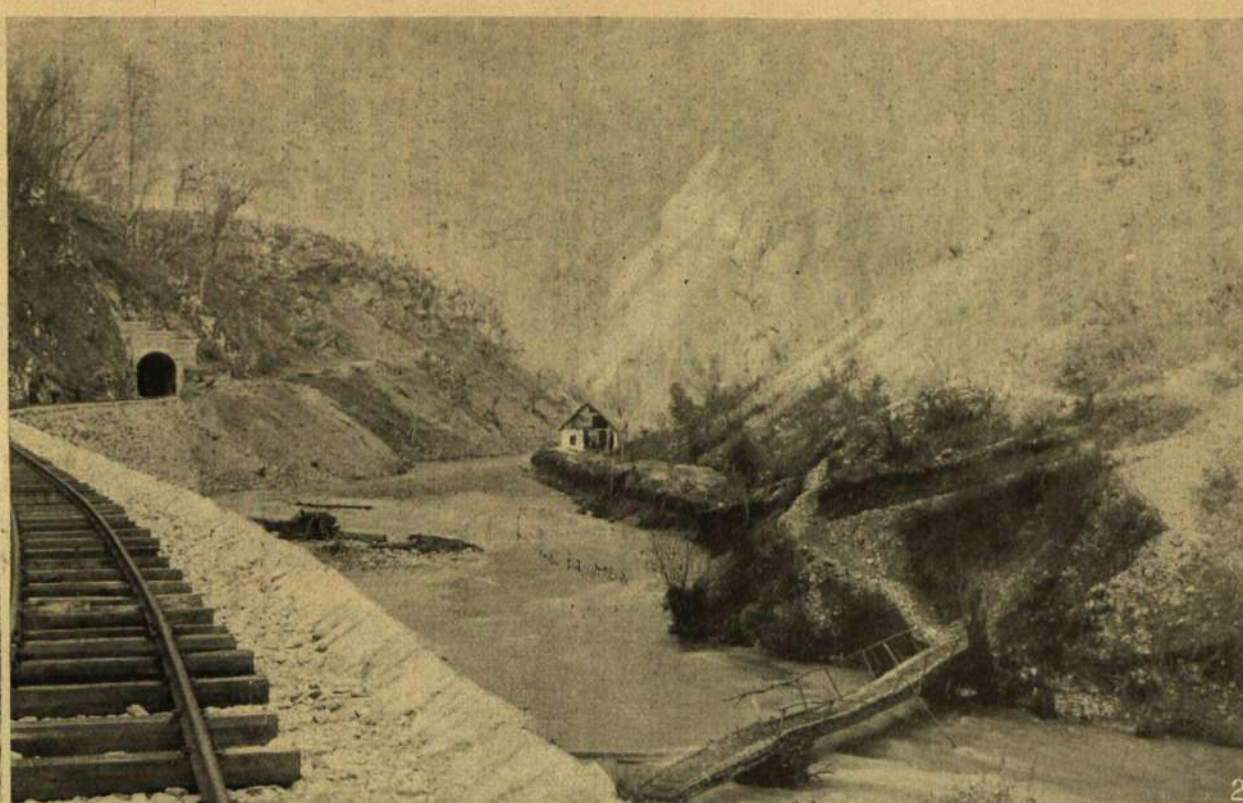
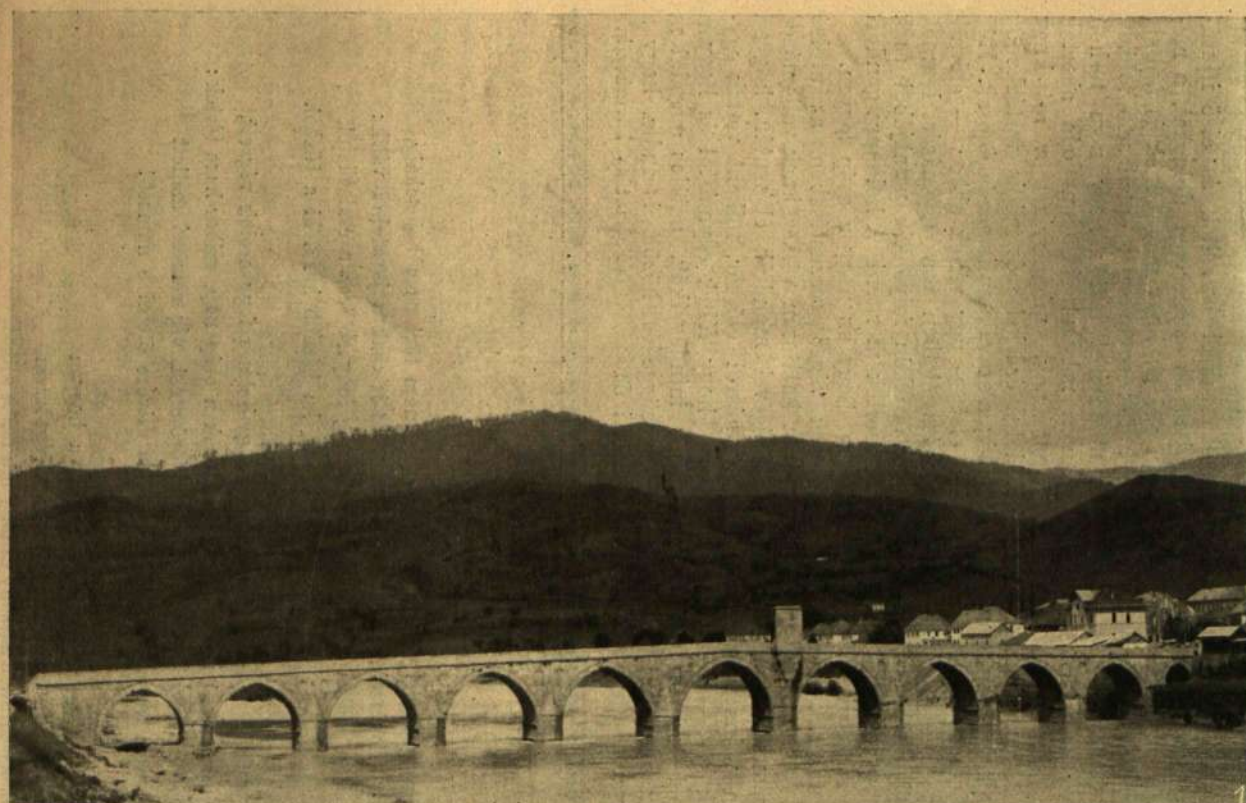
— Sosem érhetünk el egymáshoz én her-cegem.

És már szomorúak voltak.

Még egymásból adtak egymásnak sokat. A gyermekkorukról beszéltek és első ifjúsá-gukról, rejtett és szemérmes dolgokat, a me-lyek olyan szépek, hogy magunknak is fájnak. És nem adtak egymásnak ebből sem többet, mint a mennyről hittek, hogy nem terhel túlságosan a másikat. Mindent oda akartak adni egymásnak, mindegyiket a másíknak minden dolga érdekelt és mégis tartózkodók voltak, még a szavakban is gazdaságosak. Még az egész élet — úgy vélték akkor — előttük áll, az egész életben csak egymásért lesznek és a lélek örökkön folyó kék patakjából csak félkezel mertek meríteni. A holnapra gondol-tak és arra, hogy az nagyon szép legyen.

Az idegek végső reszketésében, az utolsó órának és a halálosan vétkezőknek vallomásos bőbeszédűségével mondták el azután, hogyan tudtak egymásról először, miként vették egy-mást észre, hogy féltek egymástól és hogyan tudta mégis mindegyikük, halálos aggodalom és halálos csüggedés között is tudta, hogy a másik szereti őt. (Folytatása következik.)

Jakab Ödön.

1. A Drina-híd Visegrádnál, a hol a legtöbb szerb pusztult el. E hídon vonultak át hős osapataink. — 2. A Banja—Stjena—Mesici—Rogatica vonal az alagutttal, a melyet hasztalanul próbáltak elfoglalni a szerbek. — 3. A Lim torkolata, a mely körül az összes nagy hegyekről leverték a szerbeket. — 4. Az alsó Drina-híd, a melyen túl Pongrácz dandárparancsnok bravuros támadását végrehajtotta.

KÉPEK A SZERB HARCOZTÉRŐL.

1. József főherczeg a harczterén. — 2. Pihenő train. — 3. Előőrsőn. — 4. Menetelő katonák.

A SZÁVA-MELLETTI HARCOZOKBÓL. — Glock Tivadar százados felvételei.

HÁBORÚS HULLÁMOK.

A János meg a Juli.

Ha majd vége lesz a háborúnak, ha majd lesz pénzünk másra is, mint a mire most nincsen és ha akkor is hajlandók leszünk még emlékezni bizonyos dolgokra, a melyeket most, ha ugyan egyáltalában észrevesszük, méltónak érzünk arra, hogy felejthetetlennek mondjunk, ha ez a sok, ha mind megteszi a kötelességét, akkor nem lehetetlen, hogy egy egészen igénytelen és olcsó kis szobor a népligetben vagy a vurstliban is fog hirdetni valamit a jövő nemzedék dadáinak és jövődó dadák bakáinak arról a véres viharról, a mely most cibálja és rengeti a világot.

Ez a szobor, a melyről erős a gyanú, hogy sohase lesz meg: Jánost, helyesebben a Jánost ábrázolná, a mint sebesült gazdáját, a hadnagy urat két erős karjába ölelve viszi ki a tűzből, mialatt a Juli virágot és kokárdát tűz a sapkájára.

Nyilvánvaló, hogy ez nem jól van így elgondolva, már csak azért se, mert a Juli nem lehet ott ennél az aktusnál. Ott nem eresztik oda. De a kokárdája, meg a virágja, meg a nemzeti színű pántlikája, az igenis ott van: noha nem lett volna kötelessége, hogy ott legyen. A minthogy Jánost se kötelezi a reglama, hogy csak cipőkrémrel és sárkaféval fölfegyverkezve, de puská nélkül, odasurranjon az első vonalba és a nyomában legyen a gazdájának ott is, a hol úgy nyüzsgő a golyó, meg a shrapnell-szilánk, mint a szűnyög. Neki a czókmókjára kell vigyázni a kapitány, vagy a hadnagy urnak, nem az életére. Halott csinalhat a lövonalon kívül egy vastag fatörzs mögött: mert ő nem kombattáns.

És mégse teszi. Mint egy jó kutya, úgy tapad a gazdája mögé, mikor fekszenek a fűtőlő golyózápor alatt, odakuszlik mellé és mert ilyenkor a tűz ellen igen kívánt enyhület a füst, szorgalmasan sodorja a hadnagy urnak a cigarettákat és nyújtogatja neki előre, minden öt-tíz perczben ujját. És ha jön a *sturm*, János fejtve, hogy más fegyvere

nincs, mint a fanyelű bicskaja, rohan maga is és ha egy átkozott, szemtelen orosz golyó belevágódik a gazdájába, ölbe kapja és ezer veszedelmen át minden ina ádáz megfeszítésével, futva cipeli ki a veszedelemből...

Ez az, a miért most a kórházak parádés-helyiségeiben: a sebesült tisztek szobáiban, halk beszélgetés közben, nagyon sok csendes, meleg és meghatott szó esik Jánosról. Egész csomó Jánosról. A maguk élményeire a tiszt urak nem sok beszédet pazarolnak. De a János dolgait, úgy érzik, nem illendő és nem tisztesség elhallgatni. Medáliát a puczeknek úgy se igen osztogatnak. Hát legalább ez hadd jusson ki nekik. A háború legelején egyik-másik János viselkedése még azt a dicsőséget is megérte, hogy beletették az újságba. Később az már lehetetlenné vált. Nem azért, mintha az érdemes anyag megfogyott volna; hanem, éppen ellenkezőleg: mert túlságos és megmérhetetlen bőségben omlott a háború tűzes kohójából. A mi kezdetben, mint a gyönyörű hűségnek, a hősies odaadásnak ritka ragyogása villant rá a lelkekre, sűrű, minden perczen való jelentkezésében állandó fényességévé lett erekek az annyi fényességgel gazdag időknek.

Ilyen különös és meglepő váratlanságokat nagy bőséggel hozott ez a háború. Emlékeznünk kell rá, vagy legalább is nem illik elfelejteni, hogy mindjárt a megindulásnál, mikor még a seregek csak kibontakozóban voltak és az első villámlások jeleztek a nagy zivatarok közeledését: — egész zsákkal kaptuk a finánczok meg a szekerészek vezetésének bravurjait, a kikre ezentúl más szemmel fogunk nézni, mint a hogyan valamikor a viczezes-lapokból meg a vendéglői anekdotákból tanultuk... És azután jött a János. A ki pakkot hordani, csizmát fényesíteni ment a háborúba és ime, hálás magasztalással tétetetten, dicsőségben megfényesedve kerül onnan haza: hóse a hűségnek, a ragaszkodásnak és a bátorságnak. A gazdája parancsoló szeme most szeretettel és megindultsággal mosolyog rája.

A Juli... erről már kevesebb, sőt körülbelül semmi szó se esik. Hogy az embernek

egyáltalában észbe juthasson, előbb egy kérdésnek kell megmozgatnia a kíváncsiságát. A mi derék vitézeink valóságos vőfélyi díszben indultak és indulnak folyvást a nagy tánczba, a melyhez ágyúk és gépfegyverek szolgáltatják a drága muzsikát. Az uniformist, ha kék, ha csukaszürke, ha kávésbarna, valóssággal elárasztja a mi drága színeink lebegő pompája: szalag, pántlika, kokárda, virág. A legények százazreit látták már elmaszírozni és egyetlenegyet se ilyen lelkesítő, viruló dísz nélkül. Jutott mindnek: soványnak, kövérnek, rózsásképnének és himlőhelyesnek egyaránt.

A nézelődő ember gondolatában végre is fel kellett ötlennie a kérdésnek: ki hordta össze, ki vásárolta és ki vitte oda minden katonának e tömörkedő mosolygó harci ékes-séget?

A Juli. A Julik ezrei, a kika háborús idő jótékony akcióiban részt nem vehetnek, ápolónőkné se szegődhetnek, a konyha sok teendőiben arra sincs idejük, módjuk és ügyességük sincs, hogy hősapkat kössenek. De az ő szívük is érez valamit a hazáért, az ő szemük is megfényesedik vagy elködösül, mikor látják hőmpölygni az emberfolyamatot messze a határok felé, az áldozásnak szent és fénylő áhitozása az ő lelkükben is megbuzdul és — a Juli is áldoz, a hogy áldozni tud. Egy marék olcsó virág, egy-két méter nemzeti színű pántlika, ez a kendője sarkából is kitelik. Nem sok, de ő tőle, szegénytől, nem is kevés: nem is szükség — a szükségessé a katonát ellátják, a kiktől jobban telik — de nem is fölösleges, mert a vitéz örül neki és a szeme vidám ragyogásával köszöni.

Ismétlem: nem igen bizom abban a szoborban. A János meg a Juli pedig egész bizonyosan nem számít rája. Az utókor semmi esetre se fogja reklamálni. De a szemtől, a melynek megadta az idő, hogy most oly igen nagy dolgokat láthasson, talán nem illetlen pazarlás, ha a Jánost meg a Julit is észreveszi egy meleg pillantás erejéig...

Sigma.

BEVONULÁS SABÁCZBA. — Glock Tivadar százados fővételje.

1. Schroeder admiralis, Antwerpen kormányzója új lakóhelye előtt Antwerpenben. — 2. Német népfelkelők gyümölcsöt vásárolnak Brüsszelben és készpénzzel fizetnek. — 3. Belgium vidéki városaiból gabonát szállítanak Brüsszelbe a német katonáknak. — 4. A német katonák burgonyatisztítás közben.

A NÉMETEK BELGIUMBAN.

1. Megrongált házak Bischofsdorf egy utcáján. — 2. Szétrombolt tiszti kaszinó Preussisch-Stargardban. — 3. Utcza Hohenstein-Tannenbergben. — 4. Elpusztult házak Lyckben.

AZ OROSZOK PUSZTÍTÁSAI KELET-POROSZORSZÁGBAN.

KATONÁINK PIHENŐJE EGY SZERBIAI ISKOLA UDVARÁN.

TRAIN EGY KUKORICZÁS MELLETT.

A SZÁVA MELLETTI HARCZOKBÓL — Glock Tivadar százados felvételei.

RAJVONALBAN.

CSATATÜZBEN.

A SZÁVA MELLETTI HARCZOKBÓL. — Glock Tivadar százados felvételei.

SZERBIAI CSATAKÉPEINKHEZ.

A háború krónikásai: a haditudósítók ritkán kerülnek abba a helyzetbe, hogy szemtől-szembe lássák a golyók pusztítását és megörökíthessék azt a képet, amelyet csak egy csata nyújthat. Ott vannak a tűzvonal közvetlen közelében, de a hadvezetőség mindig ügyel arra, hogy a hírlapok képviselőinek élete túlságosan veszedelemben ne forogjon. Arról, hogy minő képe van az ütközetnek, az ember indulat minő formában ül ki a harczoló katonák arcán, csak a katona maga tud képet csinálni. Az a katona, a ki elég bátor hozzá, hogy ilyen alkalommal elhagyja a biztonságot jelentő fedezéket és kitéve testét a golyóknak, odaálljon fényképező géppel a legérdekesebb jelenetet mutató helyre. A mi hadseregünkben, a mely nincsen híján a bátor katonáknak, akadnak ilyen emberek is. Ezek közül való *Glock Tivadar* százados, a kinek néhány felvételét a *«Vasárnapi Ujság»* ebben a számban bemutatja.

Glock Tivadar nem ismeretlen a magyar közönség előtt. A háború előtt írták meg róla a lapok, hogy megbízást kapott a kínai parlament elnökségétől a kínai gyorsírás elkészítésére, nyelvtudása páratlan a maga nemében, az összes európai nyelveken kívül a kelet-ázsiai nyelveket is hibátlanul beszéli és e sokoldalúsága mellett még arról is nevezetes, hogy nem egy csataképe állta ki sikeresen a bírálatot. Több képét már lapunk is bemutatta, a szerencsétlen véget ért *Ferencz Ferdinánd* pedig röviddel halála előtt bízta őt meg azzal, hogy a belvederi palota számára a népek nagy ütközetének, a lipsei csatának egyes jeleneteit megfesse. Ez a munka csak a kezdetig jutott, mert a piktor ecsetét felváltotta a kard. *Glock Tivadar* a harczterre indult, a hol alkalma nyílt az is bebizonyítania, hogy épen olyan jó katona, mint stenografus, nyelvész és csataképfestő.

A százados a déli harczterre indult, csapatainak nagy szerep jutott *Sabács* bevételénél is, több győzelmes ütközetben vett részt, de rövidesen szerb földön megsebesült. Sérülése eléggé súlyos volt, tüdejét fúrta keresztül egy ellenséges golyó, hetekig nyomta az ágyat, most azonban nagyszámú tisztelőjének örömeire már felgyógyult és szorgalmasan dolgozik azokon a csataképeken, a melyeken a hadügyminisztérium megbízásából a déli harczter kimagasló eseményét örökíti meg. Sokan egész csomó emlékekkel tértek vissza a harczok mezejéről, *Glock Tivadar* emléke: egy vázlatkönyv, néhány tucat fénykép, ott készült valamennyi a harczok színterén, golyók süvítése, ágyúk dörgése közben. A rajzokon meg látszik, hogy akkor vetették papirosra a vas-tag vonalakat, a mikor javában állt a harcz, a fényképek közül pedig nem egy készült olyan helyen, a hol a halál ólálkodott.

Paul Jób.

A PATRICZIUS.

Regény.

(Folytatás.)

Irta John Galsworthy. — Angolból *Kendeffy Katinka*.

Fizikailag is alattomos láz gyötörte. Valószínűleg akkor hült meg, mikor átázva, utójára látta az asszonyt. Ettől az elhanyagolt láztól támadtak azok a képek és érzések, mint az előbb a beszéde előtt a *Házban* s az volt az oka, hogy úgy tetszett neki, mintha minden érzés, minden gondolat ezerszeres flanel-burokba takarva jelenne meg előtte, úgy, hogy semmiféle megerősítéssel sem tudta kipolyálni őket.

Állandóan úgy érezte, hogy a belsejében két ember életre-halálra harczol. Az egyik az isteni parancs szentségéhez vetett hit embere, a másik egy forróvérű kétségbeesett, éhes lény. Nagyon szerencsétlennek érezte magát s ki-mondhatatlanul vágyott valaki után, a ki megérti minden érzését; — de hosszú évek óta oly távol tartott magától mindenkit, hogy fogalma sem volt róla, miút elégíthetné ki ezt a vágyat.

Hajnalt volt, mikor a lakására ért s tudva, hogy úgy sem fog aludni, le sem feküdt. Átöltözött, kávét főzött magának s leült a virágos udvarra nyíló ablak mellé.

Alcny felvétele

Schindelek Ferencz, a Franklin-Társulat nyomtató osztályának most elhunyt vezetője, a ki lapunk nyomását is éveken át intézte.

A *Middle Temple* Hallban még javában folyt egy táncmulatság, bár tarka japán lámpái már elvesztették ragyogásukat, már nem fényltek. Milton látta, hogy egy férfi s egy leány az utolsó tánczok óráját a szökőkút szélén tölti el. A leány feje ráhanyatlott a férfi vállára, az ajkuk összeért. És a vanília illatával felszálltak hozzá annak a valzernak az utolsó akkordjai, melyet ez a kettő egymással kellett volna, hogy eltánczoljon.

Ez a szorosan egymáshoz simuló pár, — óvatos titokzatossággal körültekintő szemük ragyogása, suttogó, forró beszédük, az a ravaszul kiválasztott kósarok, mely felett verebek csicseregtek, — ez volt az a világ, melyet ő megtagadott!

Mikor újra odanézett, a pár már nem volt ott, — eltűnt, mintha csak a káprázat szűlőtte lett volna. A zene is elhallgatott s elszállott a vanília kábitó illata, — s a kósarokban egy kóbor macska meglapulva leste a csicsergő verebeket.

Milton kiment a *Strandra* s czelétalanul bolyongott a víz mellett, míg öt óra táján észrevette, hogy a *Putney-hídnál* van. Pihenésre van szüksége, megállt s a korlátlan áthajolva, mereven nézte a szürke vizet. A nap most bontakozott ki a meleg párakból; néhány teherkoci görült át a hídon, — az emberek már megindultak a munka felé.

Mi czelből hömpölygött tova a folyó, mi czelből hömpölyög át rajta naponta kétszer a munka után futó emberek árja? Mi czelből szenvednek férfiak és nők? Milton ép oly kevéssé tudta, mi czelja van az egész életnek, mint a hogy nem tudta, mi a czelja azoknak a sirályoknak, melyek a felkelő nap fényében keringtek.

Elhagyta a hidat s a *Barnes Common* felé tartott. Itt még elbűvölten pihent az éjszaka a pókhálós bokrokon, a piszkos harmateseppekben. Egy csavargó család mellett haladt el. Egymáshoz bújva, még mélyen aludtak az út szélén.

Még a hontalanok is egymás karjában pihennek! A rétről *Ravensham* kapui elé vezető útra tért. Belépett s egyenesen a konyhakert felé tartott s ott, a málnabokrok között leült egy padra. A málnás táblát háló védte a szárnyas tolvajok ellen, de Milton közeledtére, mégis két rigó bűjt elő a háló közül s repült tova.

Magas, sovány alakja abban a nagy mozulatlanságban, feltűnt egy kertésznek s csakhamar elterjedt a hír, hogy a fiatal lord, ebben a lehetetlen órában, a konyhakertben ül egy padon. A hír természetesen eljutott Cliftonhoz is, a ki azonnal odasietett, hogy lássa, mit jelent ez a furcsa dolog. A vén ember nagyon nyugodtan állott meg Milton előtt.

— Hozzánk jött reggelire ugy-e, mylord?

— Ha nagyanyám nem sajnálja tőlem, Clifton!

— Úgy hallom, az éjszaka nagy beszédet mondott.

— Igen.

— Remélem, meg van elégedve a képviselőházzal mylord?

— Köszönöm Clifton, meglehetősen.

— Nem olyan, mint a nagyapja idejében! A herczegnek igen nagy véleménye volt róluk. De azóta valószínűleg megváltoztak.

— Tempora mutantur!

— Úgy van. Azt találom, egészen új szellem lengi át a közéletet. A krajczáros sajtó rettenetes. Az ember beveszi, de bizony nem ad nekik igazat. Nagyon várom, hogy a beszédét olvashassam, mylord. Azt mondják az első beszéd nem könnyű dolog.

— Nem egészen az.

— De ön csak nem volt izgatott? Meg vagyok győződve róla, hogy nagyon szép volt!

Milton látta, hogy a vén ember keskeny, szintelen arca a hófehér pofaszakállá között sötét narancsszínűvé pírul.

— Folyton erről a napról álmodtam, — dagdoga izgatottan, — oh, hogy vártam ezt a napot; huszonnyolcz év óta, mióta önt ismerem, mylord! Ez a kezdet, az első lépés. — Vagy a vég, Clifton.

A vén ember arca kővé meredt a meglepetéstől, aztán hirtelen mély aggodalmat tükrözött.

— Nem, nem, az ön előéletével, az lehetetlen!

Milton megfogta a kezét.

— Bocssáson meg, Clifton, nem akartam megrémíteni!

Egy pillanatig egyik sem szólt, mintegy meglepetéssel néztek egymásba fonódó ujjukat. Aztán a vén ember szólott:

— Mylord, szívesen fogad egy fűrdőt, ugy-e van még idő reá, — a reggelit, mint régen, most is nyolczkor szolgálják fel. Beretvát is szerzek önnek!

Mikor Milton a reggeliző szobába lépett, a nagyanyja a *Times*szal a kezében, egy fiút szőlő s egy darab kétszersült előtt ült. Ez volt az első reggelije.

A megjelenése cseppet sem igazolta a *Barbara* kijelentését, hogy «kitűnően érzi magát». Kissé halvány volt, úgy látszott terhére van a nagy meleg. De apró, acélszürke szemében élénkség ragyogott s a modorából nem hiányzott a megszokott határozottság.

— Úgy látom új uton, a magad útján akarsz haladni *Eustace*. Nincs semmi kifogásom elene, — ellenkezőleg! De ne felejtse el kedvesem, bármennyire változnál, sohasem szabad ingadoznod. Azon a helyen, a hol te vagy, egyetlen egy dolognak van értéke: Ugyanannak a szegnek a fejét, ugyanazzal a kalapáccsal kell verni állandóan. Rossz színben vagy.

Milton lehajolt, hogy megcsókolja.

— Köszönöm, jól érzem magam.

— Ostobaság, — felelt *Lady Casterley*. — Nem foglalkoznak otthon veled. Anyád a házban volt tegnap?

— Nem hiszem.

— Reá vall. És mivel foglalkozik *Barbara*? Neki kellene utánad néznie!

— *Barbara* lent van *Dennis* bácsinál.

Lady Casterley összeszorította a fogát. Aztán olyan tekintettel, mely át, meg át járta az unokáját, szólt:

— Téged is leviszlek oda, — még ma. Szükség van a tengerre. Mit szól hozzá Clifton?

— Öméltósága nagyon halvány.

— Intézkedjen az istállóban, a *Clapham Junction*-nál fogunk vonatra ülni. *Thomas* bemehet a városba ruhákért. Vagy — jobb lesz, ha telefonálunk anyádnak, hogy küldjön le egy autót; — bár gyűlölöm őket, mégis jobb lesz, most kiállhatatlanul melegek a vasúti kocsik. Intézzé ezt el Clifton, kérem!

Miltonnak nem volt semmi kifogása a terv ellen. Egész uton oly közömbös és bágyadt volt, hogy *Lady Casterley* a legnagyobb mértékben ominóznak tartotta a viselkedését. Az ő szemében a bágyadság a legidegenszerűbb, legmegbocsájtatlanabb állapot volt.

Ez a kicsi szürke lady — az arisztokratikus elvek ékszerartója, — az utolsó idegszáláig át-meg-át volt itatva mű-energiával; azzal

az éber életerővel, melyet azok fejlesztenek magokban, a kik társadalmilag már semmit sem remélhetnek, — nehogy hanyatlás álljon be s kénytelenek legyenek újra remélni.

Őszintén szólva, legszívesebben valami éles, idegen tárgyat szűrt volna az unokájába, hogy valamiképen felrázza, magához térítse; — mert igen jól tudta, mi okozza ezt az állapotot s a temperamentumánál fogva, nem volt türelme, a hitszegéssel szemben. Ha bármely másik unokája lett volna, pillanatig sem habozik, — de Miltonban volt valami, a mi még *Lady Casterley* is megbénította s a négy óras ut alatt csak egyszer kísérelte meg, hogy áttörje a tartózkodás jeges kergét. Magához mérten, nagyon lágyan és gyöngéden tette, hisz Milton volt az egyetlen élő lény, a ki reménnyel és büszkeséggel töltötte el a szívét. Kicsi, sovány, kemény kezét az unokája karjába fűzve, nyugodtan szólt:

— Édes fiam, ne gondolkozz rajta, hidd el, nem jó.

Milton gyöngéden eltávolította a kezét a karjáról, de nem felelt s más jel sem bizonyította, hogy hallotta, a mit a nagyanyja mondott.

Lady Casterley mélyen megsértve, összeszorította keskeny, hervadt ajkait s élesen szólt:

— Frith, kérem, lassabban!

V.

Barbara volt az, a kinek végre, — ha nem is teljes mértékben, de részben feltárta Milton a lelkét. Ugyan az nap délután történt, a mint egy szakadozott tamarisk sövény tövében feküdték, mikor a tengert messze elsodorta a parttól az apály. Sohasem lett volna erre képes, ha nincs közöttük annak a sötét éjszakának az emléke, mely *Mouklandecourtban* felfedte a Milton állapotát. De talán még így sem tette volna meg, ha nem érzi meg ebben a szép, fiatal testvéreben az életnek azt a forró lüktetését, mely után vágyott. A szerelem kérésében *Barbara* volt az idősebb. Mert, a mellett a minden nőnek sajátos tulajdonsága mellett, hogy anyai tudással ismerte az emberi szívet, olyan nagyvilági hölgynek született, a milyen gyermek lord és *Lady Vallestől* várható volt.

Ha kétségben volt a saját érzéseivel szemben, annak az volt az oka, hogy míg a Milton érzései az ész és a szív között vergődtek, az övét a lélek és az a kíváncsiság hajította, melyet *Courtier* keltett fel s ő volt az oka, hogy most kissé nyugtalan volt s a szárnyát mozgatta. Aggódott a Milton reménytelen állapota miatt s fájt neki a gondolat, hogy *Mrs. Noel* halálra vergődjön magányos házaeskájában. Egy olyan jó és komoly testvér, mint *Agatha*, mindig csak a lázongó természetet keltette életre *Barbarában* s elhomályosított benne minden vallásos érzést. Így aztán önkénytelenül úgy érezte, hogyha ezek ketten ennyire szerencsétlenek, ha különválva kell élniök, hát a világ minden gyönyörűségének a nevében: csinálják másképen!

A míg Milton, arceza az ég felé fordulva feküdt a tamarisk sövény árnyékában, a leány azon gondolkodott, hogy vigasztalhatná meg, miképen segíthetne neki; — közben teljes tudatában volt annak, hogy egyáltalán nem érti a gondolkodásmódját.

Mögöttük, a mezők felett, a pacsirta az éretlen gabona reménységének a himnuszát zengte, a tengerparton orgiát ülték a színek, a haragoszöldtől egészen a legszelidebb rózsaszínig; a kék víz szélén apró, fekete alakok czápakaprot gyűjtöttek. A levegő édes illatokkal volt terhes ott a tamarisk tövében s a mindenség felett mérhetlen béke honolt.

És *Barbara*, nap sütésből szőtt ragyogó hálóbá burkolva, nem tehetett róla, de türelmetlenséget érzett az iránt a szenvedés iránt, melynek egyetlen mozdulat véget vehet. Végre megszólalt:

— Az élet oly rövid, *Eusty*!

Milton meg sem mozdult, de a felelete megzavarta a leányt.

— Győzz meg arról, hogy igazad van *Babs*, és — áldani foglak! Győzz meg arról, hogy annak a pacsirtának a dala nem jelent semmit, hogy az a kékség ott fent a képzeletünk posványára, hogy csúszunk-mászkunk s nem mozdítunk előre semmit, hogy az életnek nincsen czelja... az Isten szerelmére kérlek, győzz meg erről!

Ez már túlságosan magas és szédítően mély volt a *Barbara* számára. Nem tehetett egyebet

mint hogy kinyújtotta a kezét s fájdalmasan kiáltott:

— Oh! ne végy mindent olyan balálosan komolyan!

Mivel azt mondod, hogy rövid az élet; mormogta Milton azzal az ő sajátos mosolyával; — nem kellene megkeserítened azzal, hogy sajnálkozz valami felett s részvétet érezz! A régi időkben a hitünkért s elveinkért a *Towerba* hurcoztak. Remélem, *Tower* nélkül is el tudunk szenvedni egy kis privát kerékbeütést; vagy mind kifolyt belőlünk már a fűrészpor?

Barbarának fájt a hang szűrő fullánkja, azért kissé keményen felelt:

— A mit el kell viselnünk, úgy hiszem, az ellen nem tehetünk semmit. De miért keressük készkarva a szenvedést? Ez az, a mit nem tudok elviselni!

— Oh, mélységes bölcsesség!

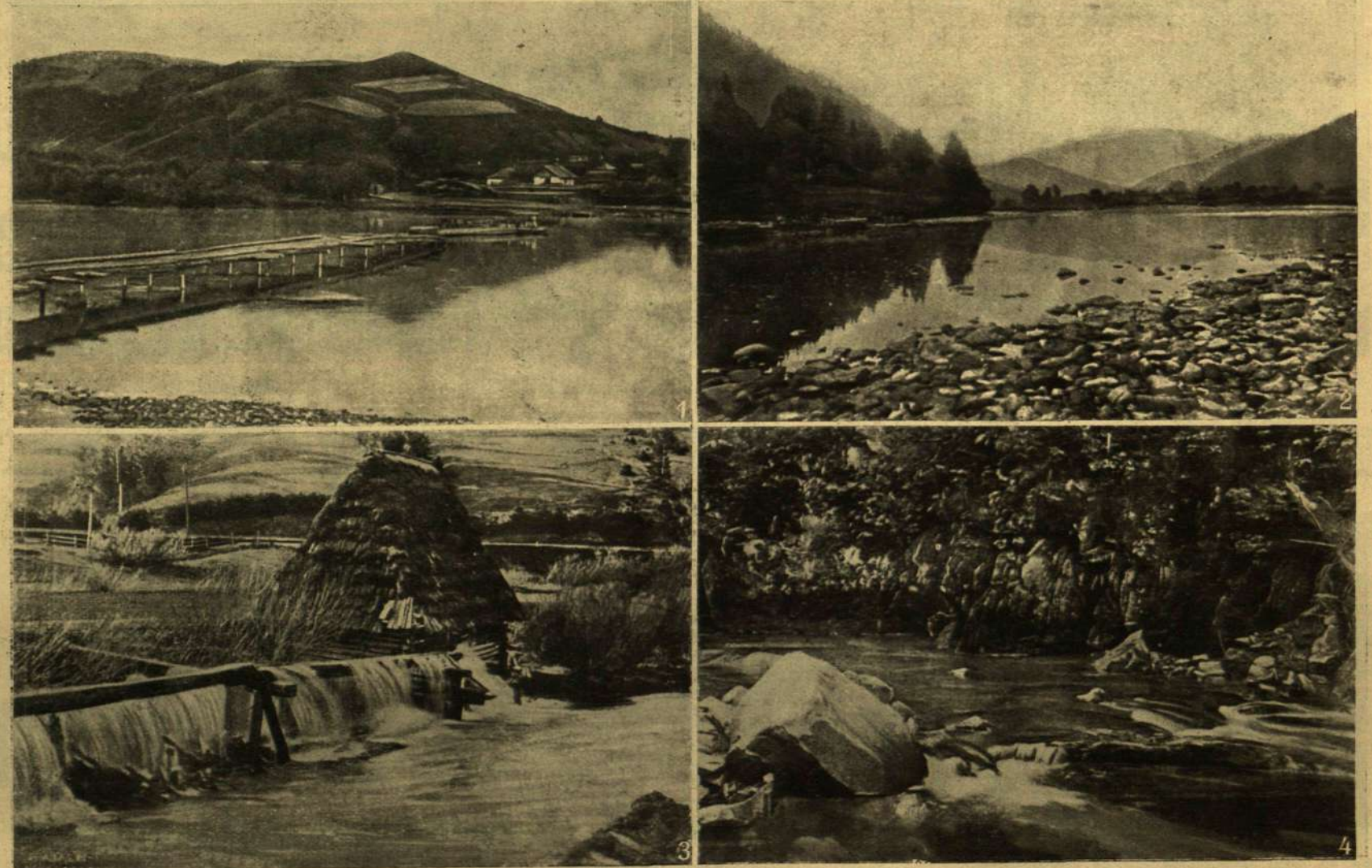
Barbara elpirult.

— Szeretem az életet! szólt csendesen.

A hanyatló nap vitorlásai, széles aranyos flottává egyesülve már a part felé úsztak, a hol az apró görnyedő fekete alakok még nem végeztek el munkájukat; a pacsirta még ott dalolt az éretlen buza-táblák felett, mikor *Harbinger Witewaterből* *Sea Houseba* lovagolva, végig vágatott a homokos parton s utolérte a két testvért.

Nem lehetne azt mondani, hogy *Harbinger* képes volt arra, hogy valamely lelki állapotot helyesen megítéljen, de ez legutolsó sorban volt az ő hibája, mert a születése percétől minden összeesküdött, hogy a lelki thermometerre lehetőleg sohase mutasson árnyékban harminczhat foknál többet. És az a körülmény, hogy az a thermometer most oly magasra szaladt, hogy minden percében repedéssel fenyegette a tartályát — még kevésbbé képesítette őt arra, hogy észrevegye, mi történik a más emberek hőmérőjével.

Mégis látta, hogy *Barbara* halvány s neki úgy tetszett, hogy szebb és édesebb mint valaha. Miltonnal valahogy mindig rosszul érezte magát. Nem engedhette meg magának azt az élvezetet, hogy egy a saját osztályába tartozó, megalkuvást nem ismerő szellemet megvessen, de nem volt kevésbbé érzékeny mint más, a Milton maró, alig leplezett megvetése iránt,

1. Komp a Strij-folyón. — 2. és 4. Strijmenti részletek. — 3. Vizi malom.

ÉRTELE VIDÉKE, A HOL CSAPATAINK A MAGYARORSZÁGBÓL KIÜZÖTT OROSZOK UTÁN NYOMULTAK.

mellyel a köznapieket sújtotta; s mivel mélyesen hitt önmagában, a mi azoknak a szép embereknek a sajátsága, a kiknek úgy vetette el a sors a koczkáját, hogy ebben a hitükben sohasem csalódhatnak teljesen, — ki mondhatlanul gyűlölte azt az érzést, hogy valaki megveti őt. Ennélfogva nagy megkönnyeb-
bülést érzett, mikor Milton kijelentve, hogy egy bizonyos folyóiratra van szüksége, — be-
sétált a városba.

Harbingernek, mint Miltonnak és Barba-
rának — nagyon nyugtalan és keserű érzé-
ssel telt éjszakája volt. Az a halvány, ringó
alak, a szétvált ajkakkal s pihegő kebel-
lel, a mint a Courtier karjában tova subant a bál-
teremben, egy pillanatra sem hagyta nyugton.
Az alatt az utolsó tánc alatt, dühösen hall-
gatott; nagy erőmegfeszítésbe került, hogy
csipős megjegyzéseket ne tegyen arra a «vörös-
hajú tekerőre», a mint titokban a béke baj-
nokát nevezte. Tény, hogy az akkori s az azóta
támadt érzései valóságos leleplezések lettek
volna, ha távolról szemlélheti önmagát. Igaz,
hogy másnap a megszokott, fölünyes modo-
rával járt-kelt az emberek között, mert ter-
mészetes, hogy az ember nem találja fel, a
mit érez, — de a lelke mélyén olyan örült
vagy és féltékenységgel lángolt, mely valóban
sajnálattal érdemelt. Az ő típusához tartozó
emberek nem tudják békében, csendesen el-
viselni a lelkeket.

Mikor a Gloucester hercegné bálja után
hazament, elhatározta, hogy követi a leányt
a tenger mellé, — hiába mosolygott olyan
maliciozusan, mikor elmondta neki, hogy hol-
nap bemegy a nagybátyjához.

Egy második, teljesen álmatlan éjszaka után,
többé nem habozott. Látnia kellett a leányt!
Elvégre is, csak bemehetett büntetlenül a sa-
ját birtokára; nem bánta, ha feltűnt is, hogy
ez épen most jut eszébe. Feltűnt! Minél fel-
tűnőbb, annál jobb! Már felütötte benne a
fejét az a gyűlöletes férfitulajdonosság: a konok
elszántság.

Hiába, Barbara nem fog kisiklani a kezei
közül!

De most, hogy őtt volt mellette, az egész
konok elszántság s önbizalom meglepett alá-
zatossággá változott. Lova kantárszárat a kar-
jára öltve, lehajtott fejjel, szótlanul haladt mel-
lette. Fájdalmat érzett, hogy oly közel s mégis
annyira távol van tőle. Haragudott önmagára,
hogy olyan ügyetlen és hallgatag s haragudott
rá, hogy olyan szép s a szépségével annyi
fájdalmat okoz neki.

Mikor a házhöz érték, Barbara azt mondvá,
hogy virágot akar szedni a kertben — ott
hagyta őt az istállóknál, Harbinger pedig a ló
nyakába dobta a kantárt s káromkodott, hogy
mért megy be olyan lassan az istállóba.

Rémülten gondolt arra, hogy Barbarát már
nem találja a kertben s mégis félt tőle, hogy
ott lesz még. De a leány még ott volt, szek-
űt szedett a virágházakhoz vezető út szélén.
És mikor felemelkedett, Harbinger — a nél-
kül, hogy tudta volna mit csinál — átölelte,
magához szorította s kegyetlen szenvedélyes-
séggel csókoltá végig az ajkát, haját nyakát.

Barbara a legesekeylebb ellentállás nélkül
túrta, még az ajka is engedelmesen passzive
maradt; csak a puha rózsaszín bőre lett for-
róbb és pirosabb. A férfi egyszerre csak vissza-
retent; a szívére is elállott, mikor tudatára
ébredt a saját sértő merészségének.

Mit tett? Látta a leányt, a mint csaknem
beletemetkezett a háta mögött levő baxus
sövénybe s hallotta, a mint halvány gúny-
nyal mondja:

— Űgy!...

Szerette volna térdre vetni magát s úgy
könyörögni, hogy bocsásson meg, de félt, hogy
valaki meglátja. Csak rekedten sutogta:

Istenemre elvesztettem az eszem! Aztán
bátorság és félelem közt hallotta a leány nyu-
godt feleletét:

— Igazán, én is azt hiszem.

Látva, hogy Barbara az ajkához szorítja a
kezét, mintha a csókjaival fájdalmat okozott
volna, megtörtén sutogta:

— Bocsásson meg nekem, Babs!

Egy hosszú perc telt el csendben. A férfi
nem mert többé Barbarára nézni, minden ideg-

szála vibrált a felindulástól. Aztán megütözkö-
zött hallotta:

— Most az egyszer — nem bántam.

Erre felemelte a fejét. Ha ilyen hidegen
tudott beszélni, nem szerethette. De ha nem
szerette, hogy mondhatta, hogy nem bánja?

A leány végigsimította a kezével a haját,
nyakát, arcát, mintha helyre akarná hozni,
a mit ő a csókjaival rontott.

— Bemenjünk most? kérdezte végre Bar-
bara.

Harbinger egy lépéssel közelebb ment hozzá.
— Olyan kimondhatatlanul szeretem, szolt
halkan; — a kezébe adom az életemet s maga
dobja el, ha úgy akarja.

Ezekre a szavakra, melyekről ő maga sem
tudta biztosan, mit akar velők mondani, —
Barbara mosolygott.

— Ha megengedem, hogy három lépésnél
közelebb jöjjön hozzám, jó lesz?

Harbinger bólintott s hallgatva tértek vissza
a házhöz.

Az aznap esti ebéd furcsa, kellemetlen ét-
kezés volt. De az a komédia, melyet igen fino-
man játszottak ahhoz, hogy Milton és Lord
Dennis megértse, teljesen átlátszó üveg volt
a Lady Casterley szeme előtt, — mert mikor
Harbinger eltávozott, kezébe vette a gyertyáját
s intett Barbarának, hogy kövesse. Aztán, mi-
kor behocsátott az unokáját a hálószobájába,
melyet Lord Dennis neki tartott fenn s a
melyben az ő izlése szerint, alig volt butor,
leültette, aztán mintha birtokába venné azt a
szép, nagy, fiatal alakot, leült vele szemben.

Neked legalább megjött az eszed! Csó-
kolj meg!

Barbara lehajolt, hogy végrehajtsa ezt a kü-
lönös ritust s látta, hogy egy köny gördül
végig a ráncos kicsi arcon.

Tudta, rettenetes volna, ha valami jelét adná,
hogy észrevette, azért felemelkedett s az ab-
lakhoz ment. Nézte a sötét eget s a sötét ten-
gert, melynek partján most Harbinger útban
volt hazafelé és újra az ajkához szorította a
kezét s újra, talán már századszor gondolta:

— Hát ez az! Hát ilyen! (Folyt. köv.)

A HÁBORÚ NAPJAI.

Október 22. Galiciában a Strvaz-folyó mind-
két partján kifejlődött harcokban a folyótól délre
is előbbre vittük támadásunkat. Starý-Sambortól
délekeletre az ellenség két egymás mögött levő vé-
delmi állását elfoglaltuk. Ugyane helységeitől észak-
nyugatra sikerült harcvezetésünknek a starasoli
műtőhöz közelebb jutni. A legutóbbi harcokban
eddigre 3400 orosz, köztük 25 tisztet ejtettünk
fogságba s 15 géppengyvert zsákmányoltunk. Csapa-
taink Bukovinában is előhaladtak; előcsapataink
bevonultak Csernovitzba. A német csapatok egyes
részei az északkeleti harctéren a hátráló ellensé-
get Ossoviecz felé követik, több száz foglyot ejte-
nek. A francia-belga határon a harcok az Yser-
csatorna mentén folynak. Dixmuidentől keletre a
németek visszaverték az ellenséget, csapataik Ypres
irányában is eredményesen nyomulnak előre. Lille-
től északnyugatra és nyugatra a harcok nagyon
elkeseredetten folynak, az ellenség az egész vona-
lon lassankint visszavonul. A Thienencourt-tól délre
levő magaslatoik ellen Toul irányából intézett heves
támadásukat, a franciáknak rendkívül súlyos vesz-
teségeket okozva, visszaverték. Az Ostende előtt
levő angol hajóraj vezénylő tábornoka, bombázni
akarta Ostendét s ettől a belga hatóságok csak
nagynehezen tudták elteríteni.

Október 23. A Przemysltől délre folyó csatában
október 22-én csak nehéz tűzsergünk vitte a szót,
a Szan alsó folyásánál ellenben heves harcok fej-
lődtek ki, melyek során az ellenséget több helyen
a folyó nyugati partjára engedjük átkelni, hogy
megtámadhassuk és megverhessük. Az átkelt orosz
csapatokat már mindenütt egészen a folyóhoz
szorítottuk. Zarzece mellett több mint ezer fog-
lyot ejtettünk. Hadseregünk egyes részei váratla-
n Ivangorod alatt termettek, ott két ellenséges
hadosztályt megverték, 3600 oroszot elfogtak, egy
zászlót és 15 géppengyvert zsákmányoltak. Temes
monitortunk egy sikeres hadműveletről való vissz-
terítésben a Száván ellenséges aknára került és el-
süllyedt. A hajó személyzetéből 33-an hiányoznak,
a többi megmenekült. Azokat a nagy szerb és
montenegrói erőket, melyek annak idején behatol-
tak Kelet-Bosznia délkeleti határárszein, a honnan
csapataink elvonultak s az ottani mohamedán
lakosságra a fosztogatást és gyilkolást féktelen hor-
dóját rászabadították, október 22-én három napi
elkeseredett harc után a mokró-rógaticai út mind-
két oldalán megvertük és gyors visszavonulásra
kényszerítettük. A németek az Yser-csatorna men-
tén október 22-én sikereket értek el. Dixmuiden-

től délre előrenyomultak. Lille-től nyugatra táma-
dásaik sikerrel jártak, több helységet elfoglaltak.
A keleti harctéren Augusztovtól nyugatra orosz
támadásokat visszavertek s több géppengyvert zsák-
mányoltak.

Október 24. A mi harctereinkről nem érkezik
nevezetesebb esemény híre. Az oroszok egyik csapa-
tezerünk elfoglalására vagy megölésére 80,000 rubel
díjat tűztek ki. Ebből magyarázható az illető parancs-
nok ellen intézett merénylet, mely szerencsére meg-
híusult. A németek harca az Yser — Ypres csatorna-
szakaszánál rendkívül makacsok. Északon sikerült
jelentékeny erőikkel a csatornát átlépni. Yprestől
keletre és Lille-től délnyugatra a német csapatok
heves harcokban lassan tovább nyomultak elő.
Ostendét október 23-án angol hajók teljesen cöl-
talanul bombázták. Az argonnei erőkben a néme-
tek szintén előrejutottak, több géppengyvert zsák-
mányoltak és nagyobbn számú foglyot ejtettek. Két
francia légi járóművet is lelőttek. Augusztovtól
nyugatra az oroszok megismételték támadásaikat,
melyeket kivétel nélkül visszavertek.

Október 26. Az északkeleti harctéren a mi sere-
geink és erős német haderők most már egy csak-
nem megszakítatlan vonalon, a mely a keleti
Kárpátok északi lejtőit, Starý-Sambort, a przemysli
vártól keletre fekvő terepet, a Szan alsó folyását
és a Vistula lengyel partjainak területét egészen
a Plock vidékéig öleli fel, harcban állnak az orosz
főerővel, melyben az oroszok kaukázusi, szibériai
és turkesztáni csapataikat is felvonaltatták. A Kár-
pátokon át indított támadásunk erős ellenséges
haderőt vont magára. Közép-Galiciában megerő-
sített hadállásokban áll a harc. Przemysltől dél-
keletre és a Szan alsó folyásán csapataink az
utóbbi napokban több rendbeli sikert értek el.
Orosz-Lengyelországban mindkét fél részéről nagy
erőket állítottak szembe, melyek tegnap óta az
ivangorod — varsói — vistulai vonaltól délnyugatra
harcolnak. A francia-belga határnál Nieuport és
Dixmuiden között heves harcok után a németek okt.
24-én újabb nagy erőikkel átlépték az Yser — Ypres
csatornát. Yprestől keletre és északkeletre az ellen-
ség állást foglalt, ennek ellenére is azonban a
németeknek sikerült több helyen előrenyomulni.
Mintegy 500 angol katonát, köztük egy ezredet
és 28 tisztet elfogtak. A keleti harctéren a néme-
tek megkezdtek az offenzívát Augusztov ellen. Ivan-
gorod környékén az osztrák és magyar csapatokkal
váltva küzdő németek 1800 katonát foglyul
ejtettek. Moltke tábornok, a német vezérkar főnöke
máj- és epeháján megbetegedett. A tábornok a
főhadiszálláson jó orvosi kezelés alatt áll s álla-

pota javul. Ügyeinek intézése Falkenheim hadügy-
miniszterre ment át.

Október 27. Orosz-Lengyelországban az Ivango-
rod alatt folyó harcokban eddig 8000 oroszot ejte-
tünk foglyul és 19 géppengyvert zsákmányoltunk.
Jaroslau környékén egy orosz ezredes és 200 em-
ber kénytelen volt megadni magát. Zalecze, Buko-
vina északnyugati határánál levő galíciai község-
nél és Pasiecznáknál (Nadvornától délnyugatra, a
Kárpátokban levő galíciai község) az ellenséget
visszavetítették. A németek a belga-francia határ-
nál, az Yser-csatornától nyugatra, Nieuport és Dix-
muiden között — a két helységet még az ellenség
tartja megszállva — megtámadták a makacsul
védekező ellenséget. A harcban résztvevő angol
hajórajt a német nehéz tüzérség visszavonulásra
kényszerítette. Három hajót a németek telibe
találtak. E miatt az egész hajóraj október 25-én
délután lőtávolságon kívül maradt. Yprestől áll a
harc, innen délnyugatra, valamint Lille-től nyu-
gatra és délnyugatra a németek támadása jól ha-
lad előre. A házak közt dúló elkeseredett harc-
ban az angolok nagy veszteségeket szenvedtek és
több mint 500-an foglyul estek. Arrastól északra
heves francia támadás a német tüzeléstől össze-
roppant. A keleti harctéren Augusztov ellen a
német offenzíva előrehalad.

Október 28. Az orosz-lengyelországi harctéren
Ivangorodtól délnyugatra felülmulhatatlan braver-
ral küzdő hadtestek, melyek közül csak az egyik
is egymagában tízezer foglyot ejtett, ellenséges túl-
erővel állnak harcban Közép-Galiciában a hely-
zet változatlan. Boszniaiban a Romanja Planinán
megvert szerb-montenegrói haderőket négy napi
szakadatlan üldözés után Visegrád és Gorazde kö-
zében a Drinán át visszaszorítottuk. Csapataink
e közben sok löszert, géppengyvereket és hegyi üte-
geket zsákmányoltak. Bosznia keleti része ezzel
meg van tisztítva az ellenségtől. Ugyanezen napon
Szerbiában levő csapataink is jelentős sikert értek
el. Ravnje közelében a Maesvában két erődtől
ellenséges állást rohammal bevettünk, négy gépp-
engyvert, 800 puskát és bombákat zsákmányoltunk,
számos foglyot ejtettünk. A belga határon az Yser-
Ypres csatorna mentén és Lille-től délnyugatra a
harcok, a németek előhaladásával folynak. Auguszt-
ovtól nyugatra a németek támadása lassan elő-
halad. Varsótól délnyugatra a németek erős orosz
haderőinek minden támadását visszaverték. Ivan-
gorodtól északra újabb orosz hadtestek átkeltek a
Vistulán.

Október 29. Lengyelországban a szövetséget
német és osztrák-magyar csapatok újabb orosz

1. A kikötő. — 2. A fürdő strandja. — 3. A városház. — 4. A gyógyépület.

A NÉMETEK ÁLTAL ELFOGLALT OSTENDE,

Steckenpferd- lilliomtejszappan

Bergmann & Co. czégtől, Tetschen, a/Elbe.

egyre nagyobb kedveltségnek és elterjedtségnek örvend,
szépítő ellen való elismert hatásánál fogva s a bőr- és szép-
ség gondozásában való fölülmulhatatlanságáért. **Ezerrel
elismertéssel!** Sok legnagyobb kitüntetés! Bevásárlásnál
önvossági! Ugyelken nyomtatékosan a Steckenpferd védő-
jegyre és a cég helyes nevére! Darabja 80 fillért kapható
gyógyszerárakban, drogériákban, illatszerüzletekben, stb.
Hasonlóképpen kitűnő Bergmann Manera lilliomkrémje (70
fillér egy tubus). Kitűnő szer női kezek gondozására.

Szakszerűen készített utazási felszerelések

bőröndök,
táskák,
szekrény- és
kalap-
bőröndök,
necessairek

megbízható
minőségben,
előnyösen
beszerezhe-
tők az átfala-
nosan ismert

HELLER bőröndös

czégnél

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 21.
(Astoria szálloda épületében)

A cég üzlete 20 évig Károly-
köruton (Huszár-ház) volt.

Gothard Sándor

Diana Fegyver atelier

Herény,

Szombathely mellett.

(Vas megye.)

A. Jos. Decourny,
Herstal és A., Leno &
Co. Liège (Victoria Ham-
merles), világhírű és leg-
első rangú galamblövő és
vadászfegyverek egye-
dül és kizárólagos
képviselete, E. Bernard
& Co. A. Defourny-Serrin luxusfegyvereinek ál-
landó nagy raktára. Mannlicher-Schönauer Anti-
corro-Antimisszövű, Mignon távcsővel szerelt fegyve-
reknek állandó raktára. Vadászfegyverek 160 koronától
ejektorok 360 kor.-tól, Anticorro és Antimisszövű
fegyverek 400 kor.-tól minden árban. A kontinens
leggazdagabb luxusfegyverraktára. Minden mi-
nőség állandó nagy készletben. Teljes garancia.
Minden fegyver pontosan belöve. Legjobb minőség.

Legolcsóbb gyári árak. Utólérhellen olcsó.
Árjegyzéket tessék kérni.

Kinek van szeplője?

Vagy bármely más folt, bőrtisztatlanság az arcán?
Az használja teljes bizalommal
Rozsnyay Szeráj arckenőcsét.

mely egyedül az az arcn tisztatlanságot, szeplőt, mitesszereket, pat-
tásokat eltávolítja. Használására az arc pár nap alatt bármely
puhára és hófehérre változik. Egy kis téglát ára 70 fill., nagy téglát
140 K. Rozsnyay szappan ára 70 fill. Napról Szeráj crème
ára 1 K. Szeráj poudre, az arcporek gyöngye, 1 doboz
120 K. fehér, róza, sárga és kékben.
Készült: Rozsnyay M. gyógyszerár, Arad, Szabadság-lér 8.

MARGIT- CRÉME

a főrangú hölgyek kedvenc szépítő szere, az egész világon
el van terjedve. P. tallan hatás szerencsés összehatásban
rejl, a bőr azonnal felveszi és kiváló hatása már pár
óra lefolyása alatt észlelhető. Mivel a Margit-crémelt utá-
nozzák és hamisítják, tessék eredeti védjegyvel lezárt do-
bozt elfogadni, mert csak ilyen készítmé-
nyről vállal a készítő mindennemű fele-
lősséget. A Margit-crème ártalmatlan,
színtelen vegyíztár készítmény, amely a
70 fillér külföldön nagy feltűnést keltett. Ár 1 K. 1 K 20 f.

Gyártja Földes Kelemen laboratoriuma Aradon.
Kapható minden gyógyszertárban, illatszer- és drogu-üzletben

MARGIT gyógyforrás, Bereg m.

A gyomor, belek, húgyhólyag s különösen a
légzőszervek hirtelen bántalmával igen jó ha-
tásu még akkor is, ha vérzések esete fogg lenn.
Megrendelhető: **ÉDESKUTY L.**-nél Budapesten és
a forrás közeliségénél, Munkácsen.

haderő elől, a mely Ivangorod, Varsó és Novogeorgievsk felől előrenyomult, kénytelenek voltunk kitérni, miután eddig több napi harcban minden orosz támadást visszavertük. Az oroszok egyelőre nem követtek csapatainkat. Az ellenséggel való érintkezés megszakítása nehézség nélkül ment végbe. A szövetséges csapatok a helyzetnek megfelelően újra fognak csoportosulni. Galicziában nem történt lényegesebb dolog. Az arcvonal némely részén mindkét ellenfél beárkoltta magát. Nehéz útegeink több ellenséges üteget és támpontot megsemmisítettek. Szerbiában okt. 27-én Ravne helységet és a Macsvában Orna Barától északra a Gát-úton nagyon megerősített ellenséges hadállást csapataink az ellenség víté védelme után rohammal bevették, négy ágyút, nyolcz gépfegyvert és számos hadi anyagot zsákmányoltunk. Ot tiszte és ötszáz katonát elfogtunk. A belga határon Nieuportnál és Dixmuidennél áll a harc a belgák megerősített csapatai ellen. Tizenhat angol hadi hajó vett részt, eredménytelen tűzessel, a német jobbszárny elleni harcban. Lillelől nyugatra a németek sikerrel támadnak, az argonnei erdőben több ellenséges lövész árkot foglalnak el. A serajevói bíróság kimondta az ítéletet Ferencz Ferdinánd trónörökös gyilkosaira: a két merénylőt, Cabrinovics és Princip 20–20 évi börtönrre, öt bűntársuk köztől általi halálra ítéltetett.

HALÁLOZÁSOK.

A harcztereken hősi halált haltak: Harsányi WEILER ALFONZ 32. gyalogezredbeli százados 36 éves korában, az Uzok melletti ütközetben. — SZABÓ ÁRPÁD, a nagyenyedi főgimnázium tanára, tartalékos hadnagy, az uszoki csatában. — Dr. PÉCSI BÉLA szarvasi főgimnáziumi tanár a máramarosi harczokban. — VÖLGYESI ZSIGMOND 5. gyalogezredbeli tartalékos hadnagy, a magierosi csatában, 29 éves korában. — REZSEK ÁRPÁD, 30. honvédgyalogezredbeli tartalékos hadapród a déli harcztereken. — KOZONICH JENŐ, 29. tábori vadász-zászlóalji egységének önkéntes, az Óbuda-Ujlaki takarékpénztár hivatalnok, 22 éves korában, az északi harcztereken. — SZILÁGYI GYULA, a Hungária Általános Biztosító Részvénytársaság tisztviselője 22 éves korában a harcztereken. — MANSCHALKÓ GUSZTÁV Hajdúszoboszló város képviselőtestületének s Hajdú vármegye törvényhat. bizottságának tagja, a debreczeni 3-ik honvédgyalogezred tartalékos hadnagy, Zimonynál kapott súlyos sérülése következtében 40 éves korában. — GLÜCK VILMOS m. kir.

adóhivatali főtitkár, a 63. os. és kir. gyalogezred tartalékos hadnagy, a déli harcztereken. — ÖNDREJKOVICS TITUSZ m. kir. erdőmérnök-gyakornok a Lemberg körül vívott csatában.

Elhunytak még a közéletben napokban: LÉNÁRT IMRE nyug. kir. ítélő táblabíró, volt 48–49-es honvéd hadnagy 88 éves korában, Marosvásárhelyen. — MAAR NÁNDOR, volt negyvennyolcas honvédőrmester nyug. városi állatorvos 87 éves korában Nagykanizsán. — ARANYOSI GÁBOR ALBERT nyug. államvasuti főfelügyelő, a Ferencz-József-rend tiszti kerestjének tulajdonosa 76 éves korában, Budapesten. — KÉLER IMRE földhivatalos 76 éves korában, Mádon. — DUDIK JÓZSEF 62 éves korában Budapest. — KEREZOVICH ISTVÁN, Bács-Bodrogmegye törvényhatósági bizottsági tagja, a vármegyei jegyzői egyesület pénztárosa, Nádálján. — SZÉLL KÁROLY nyug. telekkönyvi bíró, a „Nagykunság” című lap főszerkesztője, Karcazagon. — Dr. PAPP TIBOR a máramarosszigeti ref. jogakadémia igazgatója. Máramaros vármegye törvényhat. és közigazgatási bizottságának, Máramarossziget sz. kir. város képviselőtestületének tagja 54 éves korában, Debreczenben. — SCHINDLER FERENCZ, a Franklin-Társulat magyar irodalmi intézet és könyvnyomda nyomtató osztályának vezetője 45 éves korában, Budapesten. — SZABÓ LAJOS, az 5. honvéd huszárezred százados, a nemzeti léteért folytatott nehéz küzdelemben szerzett kinos betegségben, a kassai helyőrségi kórházban. — SZILÁGYI PÁL, a magyar királyi 24. honvéd gyalogezred hadnagy, a galiczi harczteréről beteg hazatérve, a brassói katonai kórházban, 22 éves korában. — SZABÓ SÁNDOR kir. tanácsos a kiskunfélegyházi Nemzeti Munkapárt elnöke, 53 éves korában.

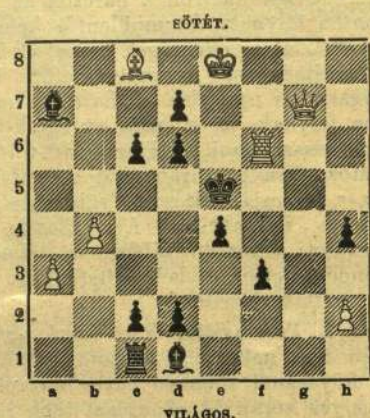
Özv. nánhegyesi ZUBER KÁLMÁNNÉ, szül. kolosvári Kolosváry Alexandrina 70 éves korában, Budapesten. — Özv. halmi DEUTSCH SÁNDORNÉ, szül. Schossberger Anna bárónő 62 éves korában. — Jobaházi DÖRY BELÁNNÉ, szül. nezei és boronkai Boronkay Ilka 52 éves korában, Budapesten. — SZINYEI MERSE FELIXNÉ, szül. zeykfalvi Zeyk Janka 33 éves korában, Budapesten. A megboldogultban Szinyei Merse Félix országgyűlési képviselő a feleségét, Szinyei Merse Pál festőművész pedig a menyét gyászolja. — SKALITZ ZOLTÁNNÉ, szül. gyekegyi Pyber Jolán 25 éves korában, Pozsonyban.

A „Jó Pajtás”, Sebők Zsigmond és Benedek Elek képes gyermeklapja november elsei számába Ábrányi Emil írt verset, Rákosi Viktor elbeszélést, Sebők Zsigmond és Krúdy Gyula folytatják regényüket, egy érdekes cikk képekkel, a hadihajókat

ismerteti, egy másik cikk kedves történetét mond el a háborúból, Elek nagyapó folytatja apró történeteit a bolondos Gyurkáról, Endrődi Béla ügyes képet rajzolt és verset is írt hozzá, Zsigai bácsi vidám mókát mond el. A rejtvények, szerkesztői izenetek egészítik ki a szám gazdag tartalmát. A „Jó Pajtás”-t a Franklin-Társulat adja ki, előfizetési ára negyedévre 2 korona 50 fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 korona, egyes szám ára 20 fillér. Mutatványszámot kívánatra ingyen küld a kiadóhivatal. (IV. ker. Egyetem-utca 4.).

SAKKJÁTÉK.

2024. számú feladvány Traxler Károlytól Dub.

Világos indul és a negyedik lépésre mutatott ad.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” folyó évi 41 ik számában megjelent képtalány megfejtése: A nyugalom ott kezdődik, a hol kívánságaink végződnek.

Felolós szerkesztő: Hoitsy Pál.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Vármegye-u. 11. Lapkiadó tulajdonos Franklin-Társulat IV. Egyetem-utca 4.

A sárospataki malomkő-gyár egyet ajánlja: kitérő hírnevű sárospataki

KOVAMALOM-KÖVEIT.

Megrendelések elfogadnak: A sárospataki Kovamalomkő-gyárban Sárospatakon (Posta- és vasúti állomás) Ugyanannan árjegyek ingyen és bérmentve kapható. Minthogy nagyon sok más esekelyebb értékű malomkő is sárospataki néven kerül forgalomba, czél szerű vagy közvelelő a gyárban, vagy megbízható czégek útján tenni a megrendeléseket különösen klemetén, hogy kovamalomköveink „Sárospataki kovamalomkőgyár”-l. „Sárospataki malomkőgyár egyet”-jelzéssel vannak elátva.

MALONYAY DEZSŐ

A MAGYAR KÉPIRÁS UTTÖRŐI

Nagy folio alakban, 26 színes és 28 egyszínű képpel és képmelléklettel és négy fakszimillével

A kezdőlapokat és záródíszeket rajzolta NAGY SÁNDOR

Diszes kartonkötésben 80 K. — Bőrkötésben, öt bronzdoborverettel és kettős csattal 120 K.

Megrendelhető:

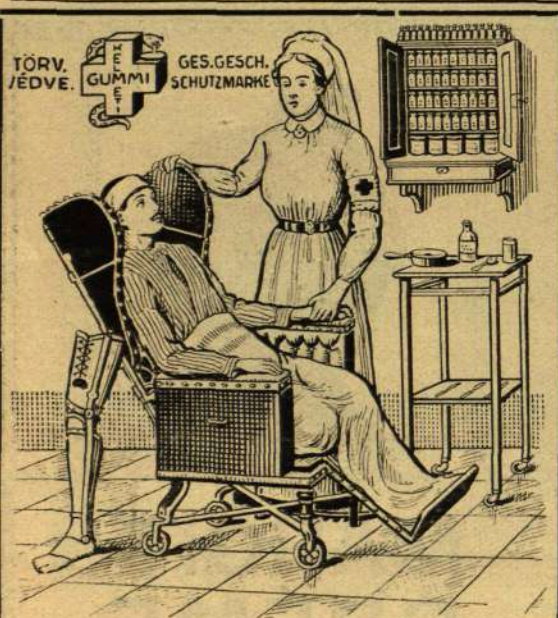
Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál Budapest, Andrassy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Saját érdekében

legyen egy kísérletet az új szab. amerikai impregnált

FÉMTISZTÍTÓ KENDŐVEL.

Előnyei: Bármilyen fémtárgy gyors és egyszerű kezelésben hőmunkák tartó tisztítására nyz. Minden eddigi fűvezetős folyékony tisztítót felülmut. Sohasem szárad ki, nem kopot, nem horzsol, olcsó és gazdaságos. — Ára 25 fill., 50 fill., és 1 kor. Mindenütt kapható. — Kereskedőjeitől kérjen ingyen mintát. FŐKARTÁR: FORSTNER JOSEF GYÁRÁRÁL BUDAPEST, IV. KER., REALTANODA-UTCA 4. SZ.

Alapítva 1878. Telefon 13–76.

Az összes betegápolási cikkeket,

kötszereket, (vatta és gazek) valamint teljes körű ápolási berendezéseket, köpönyveket önkéntes ápolónők számára, gumizott kárpátokat, ligapárnákat, ortopédpárnákat, hálósákokat stb. szállít azonnal

hygien. gumizott kárpátok gyára ♦♦ KELETI J. Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17. Részletes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Lohr Mária (KRONFUSZ) Gyár és főüzlet VII., Baross-u. 85. Telefon: József 2–37.

Félek: II. ker. Fő-utca 27. sz. IV. ker. Eszű-út 6. sz. IV. ker. Kossuth-utca 14. sz. V. ker. Harmad-utca 4. sz. VI. ker. Török-utca 38. sz. VI. ker. Andrassy-út 16. sz. VIII. ker. József-körút 2.

A Franklin-Társulat könyvkiadóhivatala a művelt köröknek teljes tisztelettel ajánlja

SZITNYAI ELEK

következő munkáit:

Ész és szív.

Ertekezések a lélektan, nevelés tan és élet-bölcsélet köréből.

Második kiadás

Ára füzve 6 K 20 f., kötve 8 K.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium által középiskolai tanári könyvtáraknak 1147/903. számú rendelettel ajánlott munka.

Pedagógiai irodalmunk egyik elsőrangú terméke. — Mely tudományos tartalom, népszerű előadás. — Hivatalos bírálója többek között így nyilatkozik: „Nagya becsülöm, mint kiváló, tudományos művet, kiváló pszichológiai és pedagógiai cikkei miatt, melyekből az idősebb tanfélék is, de különösen a fiatal tanárok és tanárjelöltek sokat tanulhatnak.”

Az életfilozofia problémái.

Ára füzve 8 korona.

Számos kritikája mind megegyezik abban, hogy szerző egy bölcs ember őszinte okosságával tárgyalja az élet nagy kérdéseit s műve kibékítő, nemes irányával mindenkinek rendkívül tanulságos.

A szellemi erők gyűjtése és pazarlása.

Ára 1 K 20 f.

Szerző különösen azt bizonyítja, hogy az iskolák rendkívül sok szellemi energiát pazarolnak el fölösleges, sőt haszontalan dolgokra s az okozott testi és lelki károkat soha többé nem lehet kipótolni.

A szellemi tehetségek eredete.

Ára füzve 1 korona.

A talentum és a genie születése. — Szülőknek, nevelőknek egyaránt tanulságos értekezés.

A hibás gondolkodás.

mint a boldogulás legfőbb akadálya.

Ára füzve 1 korona.

A könyvet nagy tudás, józan világnézet, erős erkölcsi felfogás jellemzi. — Mélyenjáró, becses filozófiai feljegyzések.

Lélektan és logika.

Hatodik javított kiadás.

Ára füzve 3 K 20 f.

Tanulmányok

a magyar ifjúság és a művelt közönség számára.

Második kiadás.

Ára vászonkötésben 3 K.

Egy művészlelkű, mélykedélyű és széles látókörű író felettébb nevelő hatású essayi.

Levelek egy tanuló ifjuhoz.

Második kiadás.

Ára kötve 4 K.

Ezen, a nm. Cultusministerium által az ifjúsági könyvtáraknak ajánlott könyv levélalakban mutatja be a boldogulás útját.

Regények és elbeszélések

Külföldi írók kiváló művei

egyöntetű kiadásban

LAGERLÖF ZELMA

GÖSTA BERLING

Regény két kötetben

Fordította BENEDEK MARCELL

Ára 8 korona

LAGERLÖF ZELMA

Az antikrisztus csodái

Regény két kötetben

Fordította POGÁNY KÁZMÉR

Ára 6 korona

SHAW BERNARD

CASHEL BYRON MESTERSÉGE

Fordította

BENEDEK MARCELL

Ára 4 korona

SUDERMANN

ÉNEKEK ÉNEKE

Regény két kötetben

Fordította

SEBESTYÉN KÁROLYNÉ

Ára 8 korona

WILDE OSZKÁR

Dorian Gray arcképe

Fordította

SCHÖPFLIN ALADÁR

Ára 4 korona

WILDE OSZKÁR

A gránátalmaház

Fordította

MIKES LAJOS

Ára 4 korona

Ezen könyvek megrendelhetők:

LAMPEL R. könyvkereskedése,

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám.

A MAGYAR VISELETEK TÖRTÉNETE

40 színes és 70 fekete nagy negyedretű táblán, magyarázó szöveggel.

Rajzolta és festette NEMES MIHÁLY festőművész

A szöveget írta NAGY GÉZA

Nemzeti Múzeumi igazgató-őr

Diszkötésben, aranszegéllyel 80 kor.

Megrendelhető:

Lampel R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) r.-t.-nál

Budapest, Andrassy-út 21.

és minden könyvkereskedésben.

Magyar törvények. A Franklin-Társulat zsebkiadásai

Most jelent meg!

AZ ÚJ POLGÁRI PERRENDTARTÁS és AZ ÉLETBELÉPTETÉSI TÖRVÉNYEK

ZSEBKÖNYVE

Írta

Dr. KOVÁCS MARCEL kir. ítélőtáblai bíró.

Magyarázó jegyzetekkel, utalásokkal és betűrendes tárgymutatással, amely szerző nagy kommentárjára is utal.

Ára vászonkötésben 6 K 20 fill.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) R.-T.-nál

Budapest, VI. ker., Andrassy-út 21. szám

és minden könyvkereskedésben.

MIG eddig a régi börtönbetegségek, a legkülönösebb súlyos ideg-
hajók, a sápkór, a női
arcszél életlenítő pat-
tanások s a női nem
szervek folyással kom-
binált hurutos megb-
tegedésének kezelésé-
nél csekély értékű ide-
gen vizekre voltunk
utalva, addig újabban a
Parádi-arsen
vizben vastartalommal
oly kincsünk van, mely
minden eddigi arsen-
savas viznél (Roncigno
Levico) hatásosabb, és
könnyebben emészthető s manapság már, minthogy leg-
előkelőbb orvosi tekintélyeink felhasználják s a fogyasztók
egész serege dicséri hatásait, hazánkban csaknem kizá-
rólógos keresetnek örvend. — Egy postaláda (7 palack)
parádi arsen vastartalmu gyógyvizet Magyarországra, összes
postadíjával 6 K 50 F-ért bérre szállít a fővárosi
ÉDESKUTY L. c. és k. udy. szál-
lító BUDAPESTEN.

Kapható minden gyógyszertárban és megbízható fűszerkereskedésben.

Költözködéskor nélkülözhetetlen a
lakásbérleti szabályok ismerete!

LAKÁSBÉRLETI SZABÁLYOK

Összegejtötte és magyarázta

Dr. PONGRÁCZ JENŐ
budapesti ügyvéd.

Tartalmazza Budapest-székesfőváros lakás-
bérleti szabályrendeletének hiteles szövegét
és magyarázatát. Illeték szabályokat. A kapu-
zárási, víz- és gázsabályokat. Teljes jog-
gyakorlatot stb., stb.

Harmadik teljesen átdolgozott kiadás.

Mindenütt kapható. Árát köve 3 K 20 fillér.

Megjelent a Magyar Törvények, Franklin-
Társulat zsebkiadásának gyűjteményében.

Kapható:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R-T-nál,
Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21. szám
és minden könyvkereskedésben.

THALY KÁLMÁN

OCSKAY LÁSZLÓ

II. Rákóczi Ferenc fejedelem
brigadérosa és a felsőmagyar-
országi hadjáratok 1703-1710

Történelmi tanulmány

Eredeti levelezések s más egykorú
kötők nyomán

Második bővített és illusztrált
kiadás

Két kötet, nagy lexikon-alakban

Diszes pergamentkötésben 35 korona.

Megrendelhető:

LAMPEL R. könyvkereskedése
(Wodianer F. és Fiai) R-T-nál
Budapest, VI. ker., Andrásy-út 21.
és minden könyvkereskedésben.

Molnár Ferenc könyvei

Új!

KIS HÁRMASKÖNYV

Három kis kötet tokban *Elbeszélések* Árát köve 6 korona

A PÁL-UTCAI FIÚK

Diákregegy Árát 4 korona

AZ ÉHES VÁROS

Regény két kötetben

Második kiadás Árát 6 korona

HÉTÁGÚ SÍP

Tréfák, karcolatok, tárcák

Árát 3 korona

Egy gazdátlan csónak története

Regény Árát 4 korona

JÓZSI

ÉS EGYÉB KIS KOMÉDIÁK

Második kiadás Árát 3 korona

Ketten beszélnek

Tárcák, rajzok Árát 4 korona

Új!

MUZSIKA

Elbeszélések Árát 4 korona

A FARKAS

Vigjáték három felvonásban

Árát 2 korona 50 fillér.

AZ ÖRDÖG

Vigjáték három felvonásban

Árát 2 korona 50 fillér.

A TESTŐR

Vigjáték három felvonásban

Árát 2 korona 50 fillér.

LILIOM

Egy csirkefogó élete és halála.
Külvárosi legenda hét képben.

Árát 2 korona 50 fillér.

RABOK

Regény Árát 4 korona

Ezen könyvek megrendelhetők:

Lampel R. könyvkereskedése,
(Wodianer F. és Fiai) R-T-nál, Budapest, Andrásy-út 21. sz.

NIMRÓD

Képes vadászati és versenysport ujság.

Szerkeszti: Szabó Kálmán.

Minden számában sok érde-
kes vadászati fénykép-felvéte-
leket közöl. Szakszerű cikkeit
ismert íróink írják. Rovataiban
minden vadászati ügyben fel-
világosítást kap az olvasó és

az összes bérbeadó vadász-
területek árverésének idejét
közli.

A diszesen kiállított lap ha-
vontként háromszor jelenik meg
és előfizetési ára félévre 6 kor.

Mutatványszámot a kiadóhivatal szívesen küld
Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz. (Franklin-Társulat.)

45. SZ. 1914. (61. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, NOVEMBER 8.

Szerkesztési iroda: IV. Városmegye-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 40 fillér.

Előfizetési
feltételek:

Egészévre — 20 korona.
Félévre — 10 korona.
Negyedévre — 5 korona.

A «Világkronika»-val
negyedévenként 1 koronával
több.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott viteldij is esztolandó.

LÖVÖLDÖZÉS GÉPFEGYVERŐK EGY OROSZ REPÜLŐGÉPRE

Ezt a megkapó jelenetet Balogh Rudolf fényképész-munkatársunk örökítette meg az északi harctéren